

A tantárgy neve:		magyarul:		Üzleti kommunikáció		Kódja:	GT_FGML040-17	
		angolul:		Business Communication				
Felelős oktatási egység:				Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Gy	3	magyar
Levelező	L	Féléves	0	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Juhász Csilla		beosztása	habilitált egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
a tantárgy keretében elsajátítsák az üzleti kommunikáció alapjait, szintjeit, modelljeit, alapformáit. Videó-felvételes szerepjátékok keretében átélhessék a kommunikációs kapcsolat létrehozását, megteremtését, a meggyőzés formai és tartalmi elemeit, az írásbeliség technikáit. Ezekkel felkészítve őket a munka világában rájuk váró feladatokra, megfelelő készségeket kialakítva bennük.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
- Ismeri és alkalmazza a kommunikációs formákat, a kommunikáció buktatóit, szabályszerűségeit.								
- Ismeri a szóbeli és írásbeli kommunikációt a szakmai életben.								
Képesség:								
- Magas szinten dolgozza fel a magyar és idegen nyelvű publikációs forrásait, rendelkezik a hatékony információkutatás, -feldolgozás ismereteivel a szakterülete vonatkozásában.								
- Szakterületének egyes résztemáiról önálló, szaktudományos formájú összefoglalókat, elemzéseket készít.								
Attitűd:								
- Elsajátítva a kommunikációs konfliktuskezelés lehetőségeit, megismerve ennek sikeres megvalósítását és a lehetséges kudarc tipizálható okait, azokat sikerrel alkalmazza.								
Autonómia és felelősség:								
- Különböző bonyolultságú és különböző mértékben kiszámítható kontextusokban a módszerek és technikák széles körét alkalmazza önállóan a gyakorlatban								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Az üzleti kommunikáció alapjai, szintjei; Az üzleti kommunikáció modelljei, alapformái; A verbális kommunikáció szóban és írásban; A nonverbális kommunikáció; A kommunikációs kapcsolat létrehozása, megteremtése								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadások tartása.								
Értékelés								
A félév gyakorlati jeggyel zárul. Az elégségeshez 60-69,9%, a közepeshez 70-79,9%, a jóhoz 80-89,9% a jeleshez 90% feletti teljesítmény kell.								
Kötelező szakirodalom:								
Fodor L. – Kriskó E.: A hatékony kommunikáció alapjai. Noran Libro. Budapest 2014								

e-könyv formában ISBN: 9786150000000, 2020

Neményiné Gyimesi I.: Hogyan kommunikáljunk tárgyalás közben? Akadémiai Kiadó Budapest, 2019

Hofmeister-Tóth Á.: Üzleti kommunikáció és tárgyalástechnika. Akadémiai Kiadó Budapest, 2013, <https://mersz.hu/hofmeister-toth-mitev-uzleti-kommunikacio-es-targyalastechnika> 2016

Pease, A.: Testbeszéd - Gondolatolvasás gesztusokból. Park Kiadó, Budapest 2017

Ajánlott szakirodalom:

Tchappeler, R. – Krogerus, M.: 44 kommunikációs modell – A hatékony önkifejezés és eredményes együttműködés könyve. E-könyv, HVG Kiadó, Budapest 2020

Szabó K.: Kommunikáció felsőfokon Kossuth Kiadó Budapest, 2009

Montágh I.: Figyelem vagy fegyelem? Holnap Kiadó Budapest, 2008

Nierenberg, G. – Calero, H.: Testbeszéd-kalauz. Bagolyvár Könyvkiadó Budapest, 1998

Wacha I.: A korszerű retorika alapjai I-II. Szemimpex Kiadó, Budapest 1996

Hetekre bontott tematika

1. előadás	Az üzleti kommunikáció alapjai Nonverbális kommunikáció az üzleti életben Verbális kommunikáció (szóbeliség) TE*: A hallgató elsajátítja az alábbiakat: a kommunikáció fogalma, csoportosítása, az üzleti kommunikáció modellje, folyamata Elsajátítja az alábbiakat: mi a nonverbális kommunikáció, hogyan csoportosítjuk, formái, térközsabályozás Elsajátítja a nonverbális kifejezésmódok formáit, jellemzőit Szembesül az írásbeli kommunikáció sajátosságaival, elsajátítva azokat
3. előadás	Verbális kommunikáció, szóbeliség Zavarok az üzleti kommunikációban Hatékony üzleti kommunikáció A nemek, népek közötti kommunikációs különbségek TE: Megtanulja a szóbeli üzleti kommunikáció (megbeszélés, tárgyalás) sajátosságait, jellemzőit. Megtanulja, szembesül a kommunikációjára ható, abban előforduló zavarokkal. Megtanulja a kommunikációban rejlő kulturális különbségeket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Munkaerő-piaci ismeretek	Kódja:	GT_FGML002-17
	angolul:	Labour market studies		

Felelős oktatási egység:	DE GTK Vezetés-és Szervezéstudományi Intézet Emberi Erőforrás Menedzsment Tanszék
--------------------------	--

Kötelező előtanulmány neve:	nincs	Kódja:	–
-----------------------------	-------	--------	---

Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	3	magyar
Levelező	igen	Féléves	10	Féléves	0			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Kun András István	beosztása:	docens
------------------------	-------	-------------------	------------	--------

Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:		beosztása:	
-----------------------------------	-------	--	------------	--

A kurzus célja, hogy a hallgatók

A tárgy célja megismertetni a hallgatókat a munkaerőpiac alapvető fogalmaival, intézményeivel, szereplőivel, mechanizmusaival, folyamataival. A hallgatók az átfogó, közgazdasági nézőpont mellett praktikus is használható ismereteket is szerezhetnek (mind munkavállalói, mint munkaadói megközelítésből).

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.
- Birtokában van a problémafelismerés, -megfogalmazás és -megoldás, az információgyűjtés és -feldolgozás korszerű, elméletileg is igényes matematikai-statisztikai, ökonometria, modellezési módszereinek, ismeri azok korlátait is.
- Elsajátította a képzésnek megfelelő területeken az alapvető (funkcionális) gyakorlati módszereket és megoldásokat, valamint ezek hasznosításának lehetőségeit.

Képesség:

- Önálló új következtetéseket, eredeti gondolatokat és megoldási módokat fogalmaz meg, képes az igényes elemzési, modellezési módszerek alkalmazására, komplex problémák megoldására irányuló stratégiák kialakítására, döntések meghozatalára, változó hazai és nemzetközi környezetben, illetve szervezeti kultúrában is.
- Képes a vezetés-szervezés tudományágában a kutatások és azok eredményeinek kritikus értékelésére.
- Képes tudása, képességei és készségei folyamatos, egy életen át tartó fejlesztésére.

Attitűd:

- Kritikusan viszonyul saját, illetve a beosztottak munkájához és magatartásához, innovatív és proaktív magatartást tanúsít a gazdasági problémák kezelésében. Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.
- Kulturált, etikus és tárgyilagos értelmiségi hozzáállás jellemzi a személyekhez, illetve a társadalmi problémákhoz való viszonyulása során, munkájában figyel a szélesebb körű társadalmi, ágazati, regionális, nemzeti és európai értékekre (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, erre munkatársait és beosztottait is ösztönzi, segíti, támogatja.
- Elkötelezett a szakmája iránt, ismeri és vállalja annak alapvető értékeit és normáit, törekszik azok kritikai értelmezésére és fejlesztésére.
- Szakmai munkája során a kíváncsiság, a tények és összefüggések megismerésének vágya hajtja. *Autonómia és felelősség:*

- Vizsgálja, vállalja és kezeli annak felelősségét, hogy az elemzések és gyakorlatibb eljárások során kapott eredmények a választott módszertől is függenek.
- Munkájára jellemző a szakmai kérdések megfogalmazásakor a gazdasági és gazdaságon kívüli következmények önálló és felelős végiggondolása és figyelembevétele

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A munkaerőpiac áttekintése, alapfogalmak. A munkaerő-keresleti és kínálati oldala. A munkaerőpiaci jelenségek egyszerű elemzési lehetőségei. A munkaerőpiaci információk forrásai, azokban történő tájékozódás. Demográfiai alapismeretek. Foglalkoztatáspolitikai. A foglalkoztatás alapvető szabályai, formái. A munkaerőpiac meghatározó

intézményei és rendszerei. Emberitőke-beruházás és oktatás. Munkanélküliség és munkaerőhiány. Szegregáció és diszkrimináció a munkaerőpiacon. Kereseti különbségek. Munkaerő-mobilitás és a munkaerő nemzetközi áramlása. Álláskeresői alapismeretek. A vállalati munkaerő-ellátás és a munkaerőpiac kapcsolata.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadások során kerülnek megvitatásra a munkaerő-piaci ismeretek egyes területei. Ezek megbeszélése, közös értelmezése mellett a hallgatók csoportos vagy egyéni irodalom-feldolgozást végezhetnek oktatói irányítás mellett.

Értékelés

Szóbeli vizsga 100%.

Ponthatárok: 50%-ig elégtelen, 51-63% elégséges, 63-74% közepes, 75-88% jó, 89% felett jeles.

Kötelező szakirodalom:

Dajnoki K. (szerk.) (2015): Munkaerőpiaci és HR ismeretek, Debreceni Egyetem, Debrecen (órán megjelölt fejezetek).

Ehrenberg, R. C. – Smith, R. S. (2008): Korszerű munkagazdaságtan, Panem Kiadó, Budapest (órán megjelölt fejezetek).

Homicskó – Szabó – Kun A. (2018): Munkaerőpiaci alapismeretek. Patrocinium, Budapest.

Az előadásokon és a gyakorlaton elhangzott anyag, s az ajánlott irodalom meghatározott részeinek feldolgozása.

Ajánlott szakirodalom:

A „Munkaerőpiaci Tükör” sorozat.

Csehné P. I. – Horesnyi J. – Simon I. (szerk.) (2009): Munkaerő-piaci ismeretek. Szent István Egyetem Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar, Gödöllő.

Ehrenberg, Ronald G. – Smith, Robert S. [2017]: *Modern Labor Economics: Theory and Public Policy*. 13th ed. Routledge, London & New York.

Ehrenberg, Ronald G. – Smith, Robert S. [2003]: *Korszerű munkagazdaságtan*. Panem Könyvkiadó, Budapest.

Galasi Péter [1994]: A munkaerőpiac gazdaságtana. Aula Kiadó, Budapest.

Gömöri András [2001]: Információ és interakció. Typotex Kiadó, Budapest.

Henczi Lajos [szerk.]: Munkaerő-piaci ismeretek. AIFSZ kollégium Egyesület, Budapest.

Spence, Michael A. [1974a]: Market Signaling: Informational Transfer in Hiring and Related Screening Processes. Harvard University Press, Cambridge, MA.

Stiglitz Joseph E. [1977]: Monopoly, Non-linear Pricing and the Imperfect Information: The Insurance Market. Review of Economic Studies, vol. 44 no. 138., pp. 407-430.

Varga Júlia [1998]: Oktatás-gazdaságtan. Közgazdasági Szemle Alapítvány, Budapest.

Vámosi Tamás [2013]: Munkaerő-piaci ismeretek: e-learning tananyag. PTE FEEK, Pécs, url: <http://digitalia.lib.pte.hu/?p=3689>

Van Parijs, Phillippe – Vonderbourght, Yannik [2014]: Alapjövedelem. L' Hartman Kft., Budapest

Varian, Hal R. [2005]: Mikroökonomia középfokon. Akadémiai Kiadó, Budapest.

Tematika

	A munkaerőpiac áttekintése, alapfogalmai.
	TE* A hallgatók megismerik a munkaerő-piaci ismeretek tárgykörét, tisztázzuk a fogalmi keretet.
	A munkaerő-keresleti oldala.
	TE. A hallgatók értelmezni tudják a munkaerő iránti keresletet, annak meghatározó tényezőit.
	A munkaerő-kínálati oldala.
	TE: A hallgatók a munkaerő-piaci kínálatot meghatározó szereplőkkel, tényezőkkel, folyamatokkal ismerkednek meg.
	A munkaerőpiaci jelenségek egyszerű elemzési lehetőségei.
	TE: A hallgatók megismerkednek a munkaerőpiac modellezési, ábrázolási lehetőségeivel, egyszerűsített formában.
	Munkanélküliség és munkaerőhiány.
	TE: A munkaerő-piaci egyensúlytalanságok két fajtájával, ezek elemzési módjaival találkoznak a hallgatók.
	Demográfiai alapismeretek.
	TE: A demográfia munkaerőpiaci szempontból fontos fogalmai, mutatói kerülnek ismertetésre.

	A munkaerőpiaci információk forrásai, azokban történő tájékozódás. TE: Adatforrások és azok értelmezése.
	A munkaerőpiac meghatározó intézményei és rendszerei. Foglalkoztatáspolitikai. TE: A Magyarországon és az EU-ban létező fontos rendszerek, intézmények vázlatos áttekintése, ezek szerepeinek tömör bemutatása.
	A foglalkoztatás alapvető szabályai, formái. TE: Munkajogi ismeretek felhasználói szinten.
	Emberitőke-beruházás és oktatás. TE: Az emberi tőke koncepciójának, összetevőinek, beruházási módjainak és hatásainak megismertetése a hallgatókkal. Az oktatási, képzési beruházások, rendszerek munkaerőpiaci kapcsolódásáról is átfogó ismeretet szereznek.
	Szegregáció és diszkrimináció a munkaerőpiacon. TE: A munkaerőpiacon megjelenő csoportkülönbségek okai és ezek közül is kiemelten a diszkrimináció fogalmával, folyamataival ismerkednek meg a hallgatók.
	Munkaerő-mobilitás és a munkaerő nemzetközi áramlása. TE: A földrajzi, és munkahelyek közti mobilitás egyéb formáival, ezek tendenciáival ismerkednek meg a hallgatók.
	Álláskeresési alapismeretek. TE: Az álláskeresés színterei, eszközei, kihívásai. Néhány hasznos tippel.
	A vállalati munkaerő-ellátás és a munkaerőpiac kapcsolata. TE: A vállalatok emberierőforrás ellátási folyamatira ható munkaerőpiaci tényezők. Mit kell tudni egy HR-esnek a munkaerőpiacokról?

*TE tanulási eredmények

formájában szerezhethetnek összesen 100 pontot. A dolgozatok pótlására a félév utolsó óráján van lehetőség. Jegy javítása a TVSZ alapján történhet. Az összesített pontszám alapján a jegy kialakítása az alábbiak szerint történik:

0-59 elégtelen,
60-69 elégséges,
70-79 közepes,
80-89 jó,
90-100 jeles.

Kreditátviteli kérelem esetén, forduljanak a tantárgyfelelőshöz. ECDL, Érettségi, OKJ-s képzések eredménye nem számítható be.

Kötelező szakirodalom:

Dr. Bakó Mária Dr. Herdon Miklós Dr. Lengyel Péter Nagyné dr. Polyák Ilona Dr. Rózsa Tünde Dr. Szilágyi Róbert Dr. Várallyai László (2011): Üzleti informatika, elektronikus jegyzet.

Bártfai Barnabás (2019): Office 2019 - Word, Excel, Access, Outlook, PowerPoint kiadó: BBS-INFO KÖNYVK. ÉS INFORM. KFT, ISBN: 9786155477768

Ajánlott szakirodalom:

Michael Alexander, Richard Kusleika, John Walkenbach: Microsoft Excel 2019 Bible: The Comprehensive Tutorial Resource, Wiley; 1 edition (October 5, 2018)

Efrem G. Mallach: Information Systems, What Every Business Student Needs to Know, CRC Press, 2020

Heti bontott tematika

1.	Táblázatkezelő rendszer használata, adatbevitel, adattípusok, adatmásolás, függvényvarázsló, összegző függvények TE* A hallgató megtanulja, hogy mikor és miért érdemes táblázatkezelőt használni
2.	Adatformázás, hivatkozások, rendezés, autoszűrő TE Megismerik az Excel alapvető műveleteit. Megtanulják, hogy egyes feladatok esetén melyik függvényt kell használni. illetve hogy, hogyan kell helyesen beírni egy képletet, hogy ez másolható legyen.
3.	Szöveg- és dátumfüggvények TE Különböző szöveg és dátumfüggvények használata.
4.	HA függvény és a kereső-függvények működése TE HA feltételes függvény és az INDEX (HOL.VAN()), az FKERES keresőfüggvények használata
5.	Összefüggő adatok tulajdonságai, adatok, mint adatbázis. Adatbázis-kezelő függvények TE Megismerkednek az adatbázis fogalmával EXCEL-ben. Megtanulják, hogy mi a különbség az adatbázis- és a hagyományos függvények között. Elsajátítják az adatbázis függvények használatát
6.	Adatelemzés kimutatások segítségével TE (PIVOT), PIVOT tábla funkció, részösszegek, rendezés, szűrés, szeletelés, vizualizáció
7.	Pénzügyi függvények TE A pénzügyi függvények alapszemlélete a pénz-idő értékéhez kapcsolódik. Elsajátítják a RÉSZLET, PRÉSZLET, RRÉSZLET, RÁTA, JBÉ és MÉ függvények használatát
8.	Komplex gyakorlás TE A megtanultak komplex adattáblában való használata
9.	Beszámolás TE A megtanultak felmérése
10.	Adatbázis-kezelés alapfogalmai, Adatbázis-kezelő rendszerek, Relációs táblák kezelése, kulcsok szerepe. Adatbázis kialakítás, táblák létrehozása kezelése, űrlapok használata TE Megismerik az adatbázisok alapfogalmainak illetve a különböző adatbázis-kezelő rendszereket. Megismerik az adattáblák szerkezetét. Megtanulják, hogy hogyan kell adattáblát létrehozni, módosítani, feltölteni és űrlapot készíteni
11.	Lekérdezési lehetőségek. Választó, összegző és keresztáblás lekérdezések TE Különböző lekérdezési lehetőségek megtanulása. Származtatott lekérdezések készítése.
12.	Lekérdezési lehetőségek. Az akció lekérdezések használata TE Különböző lekérdezési lehetőségek megtanulása, az adatbázisok módosítása.
13.	Komplex felmérés TE A megtanultak komplex adatbázisban való használata és a megtanultak felmérése
14.	Az adatelemzés és információfeldolgozás összefoglalása TE Az ismeretek használatára vonatkozó hazai és nemzetközi trendek megismerése

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Szakmai idegen nyelvi alapok I.	Kódja:	GT_FGMLNY1-17
	angolul:	Basics of Technical Language I.		

Felelős oktatási egység:	Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Központ
--------------------------	---

Kötelező előtanulmány neve		Kódja:	
----------------------------	--	--------	--

Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	2	angol/német
Levelező	X	Féléves		Féléves	20			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Lázár Tímea		beosztása:	nyelvtanár

A kurzus célja, hogy a hallgatók

felkészüljenek a felvételi eljárás, valamint a későbbi munkakörük idegen nyelvi feladataira. Ezek teljesítéséhez legalább B1-B2 nyelvi szint szükséges az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén, A sikeres szakmai nyelvhasználat pedig megköveteli, hogy a hallgatók idegen nyelven is megismerjék a gazdasági, üzleti élet legfontosabb fogalmait, területeit, folyamatait, szereplőit, szituációit. Kitűzött cél még az üzleti és irodai környezet terminusainak, feladatainak, dokumentumainak, készségeinek elsajátítása, illetve alkalmazása célnyelvi kontextusban. Állás pályázatok során, valamint az első munkahelyen szükséges munkavállalói idegen nyelvi kompetenciák kialakítása, ill. fejlesztése a prioritás.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A nyelvtanuló birtokában van a legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma megoldási módszereknek. Ismeri a projektben, teamben és különböző munkaszervezeti formákban való részvétel, együttműködés szabályait és etikai normáit. Ismeri és érti a gazdálkodástudomány alapvető szakmai szókincsét, a gazdasági szervezetek felépítését és működését. Rendelkezik a sikeres menedzseléshez szükséges elméleti és gyakorlati ismeretekkel és az egyéni és kisvállalkozói tevékenység előkészítéséhez, indításához szükséges ismeretekkel. Ismeri az üzleti tervkészítés folyamatát, a pályázati lehetőségek felkutatásának és előkészítésének módszereit.

Képesség:

A nyelvtanuló egyszerűbb gazdasági folyamatokat, eljárásokat megtervez, megszervez, végrehajt. Hatékonyan kommunikál írásban és szóban. Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad és javaslatokat fogalmaz meg. Képes egyéni és kisvállalkozói tevékenységet megtervezni és végezni, gazdasági mutatókat kiszámítani és azokból következtetéseket levonni valamint gazdasági számításokat és költségkalkulációkat végezni. Együttműködik a munkafeladatok és projektfeladatok megoldása során. Szakmai szövegeket olvas és értelmez idegen nyelven.

Attitűd:

A nyelvtanuló kritikusan szemléli saját munkáját. Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, betartja a vonatkozó szakmai, jogi és etikai szabályokat, normákat. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére. Projektben, munkacsoportban szívesen vállal feladatot, együttműködő és nyitott, segítőkész, minden tekintetben törekszik a pontosságra, elfogadja a vezetői és munkatársai támogatását és kritikáját. Törekszik a vállalkozói tevékenység fejlesztésére és igyekszik a változó környezethez igazodni. Nyelvtudását, kommunikációs képességeit állandóan fejleszti, lépést tart a kommunikációs technológiák fejlődésével.

Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért. Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Követi a szakmai és jogi környezet változásait. Kommunikációs és nyelvi hiányosságait maga azonosítja, keresi a továbbfejlődés lehetőségeit.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A gazdaság és a gazdálkodás alapfogalmai, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése; szakmai pályafutás lehetőségei, jövőbeni tervek. A gazdasági, üzleti élet legfontosabb fogalmainak, területeinek, folyamatainak, szereplőinek, szituációinak megismertetése. Az üzleti és irodai környezet terminusainak, feladatainak, dokumentumainak, készségeinek elsajátítása. Elsődleges az állás pályázat feladataira való felkészítés.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Szóbeli számonkérés, órai aktivitás, írásbeli és beadandó dolgozatok alapján. Félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező szakirodalom:

David Cotton- David Falvey-Simon Kent-John Rogers: Market Leader Intermediate Flexi Coursebook 1, Longman, 2016, ISBN 10: 1292126108 ISBN 13: 9781292126104

Gabriele Volgnandt: Exportwege neu 1. Schubert Verlag ISBN: 9783941323001

Norbert Becker, Jörg Braunert, Wolfram Schlenker: Unternehmen Deutsch Grundkurs Lehrbuch. Ernst Klett Sprachen Verlag Stuttgart 2008. ISBN: 978-3-12-675740-9

Norbert Becker, Jörg Braunert, Wolfram Schlenker: Unternehmen Deutsch Grundkurs Arbeitsbuch. Ernst Klett Sprachen Verlag Stuttgart 2008. ISBN-10: 3-12-675741-3

Leonore Dienst, Rotraut Koll, Birgit Rabofski: Training Deutsch für den Beruf Hueber Verlag ISBN 3-19-007298-1

Horváthné Lovas Márta: Magnet Deutsch 1. Padlás Nyelviskola és Könyvkiadó Kkt, Sopron, 232 old., ISBN: 978-963-9805-01-9.

Horváthné Lovas Márta: Magnet Deutsch 1. Arbeitsbuch. Padlás Nyelviskola és Könyvkiadó Kkt, Sopron, 96 old., ISBN: 978-963-9805-02-6.

Ajánlott szakirodalom:

David Cotton-David Falvey-Simon Kent – John Rogers: Market Leader Pre-intermediate Flexi Coursebook 1, Pearson Education Limited, 2015, ISBN: 1292126124

Simon Sweeney: English for Business Communication 2nd edition, Cambridge University Press, 2010, ISBN-0521754496

Nagyné Lévay Andrea: Domestic Trade? Foreign Trade? Business English –Differently, KIT Kft, 2011, ISBN:9789636372774

Molnár Judit, Viczena Andrea, Szőke Andrea: 1000 Questions 1000 Answers: Business English, Lexika Tankönyvkiadó, 2010, ISBN: 9639357278

Susanne Kirchmeyer: Blick auf Deutschland. Ernst Klett Sprachen Verlag Stuttgart 2004. ISBN 3-12-675242-X

Dominique Macaire, Gert Nicolas: Wirtschaftsdeutsch für Anfänger Aufbaustufe. Ernst Klett Sprachen Verlag Stuttgart 2004. ISBN 3-12-675162-8

Dr. Babári Ernő – Dr. Babári Enrőné: Német szituációk. Lexika Kiadó, Budapest, 301 old., ISBN: 963 9357 20 0.

Horváthné Lovas Mária: Zwanzig weniger eins. Egy híján húsz. Társalgási témakör a német alap-, közép- és felsőfokú nyelvvizsgálóhoz. Padlás Nyelviskola és Könyvkiadó Kkt, Sopron, 231 old., ISBN: 963 85779 3 2.

Heti bontott tematika

1.	Márkák, Üzleti utazás TE*: Megismerkedés a márkák szerepével, szókincsbővítés, üzleti utazáshoz szükséges szituációk, szókincs elsajátítása
2.	Változások, Szervezetek felépítése TE: Megismerkedés a vállalatok életével. Bevezetés a változásmenedzsment szókincsébe és fogalmába, vállalati struktúrák megismerése
3.	Reklámok, Pénzügy TE: Megismerkedés a különböző típusú bankokkal, az ott folyó munkával, a bankok által nyújtott szolgáltatásokkal, a pénzügy és a marketing szókincsével
4.	Interkulturális kommunikáció, HR TE: Megismerkedés az interkulturális kihívásokkal, az Emberi Erőforrás Menedzsment funkcióival, szókincsével. Az elsajátított témák és szókincs áttekintése.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Szakmai idegen nyelvi alapok II.	Kódja:	GT_FGMLNY2-17
	angolul:	Basics of Technical Language II.		

Felelős oktatási egység:	Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Gazdasági Szaknyelvi Kommunikációs Központ
--------------------------	---

Kötelező előtanulmány neve		Kódja:	
----------------------------	--	--------	--

Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	2	angol/német
Levelező	X	Féléves		Féléves	20			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Lázár Tímea		beosztása:	nyelvtanár

A kurzus célja, hogy a hallgatók

felkészüljenek a felvételi eljárás, valamint a későbbi munkakörük idegen nyelvi feladataira. Ezek teljesítéséhez legalább B1-B2 nyelvi szint szükséges az olvasás, írás, beszéd és hallás utáni értés terén, A sikeres szakmai nyelvhasználat pedig megköveteli, hogy a hallgatók idegen nyelven is megismerjék a gazdasági, üzleti élet legfontosabb fogalmait, területeit, folyamatait, szereplőit, szituációit. Kitűzött cél még az üzleti és irodai környezet terminusainak, feladatainak, dokumentumainak, készségeinek elsajátítása, illetve alkalmazása célnyelvi kontextusban. Állás pályázatok során, valamint az első munkahelyen szükséges munkavállalói idegen nyelvi kompetenciák kialakítása, ill. fejlesztése a prioritás. Kiemelten foglalkozunk még a számvitel és pénzügy területén használt dokumentumokkal és a hozzátartozó szakmai kifejezésekkel.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A nyelvtanuló birtokában van a legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve problémamegoldási módszereknek. Ismeri a projektben, teamben és különböző munkaszervezeti formákban való részvétel, együttműködés szabályait és etikai normáit, a pénzügy és a számvitel alapfogalmait, a pénzügyi termékeket és piacokat. Ismeri a pénzügyi és számviteli területet érintő legalapvetőbb összefüggéseket, a vállalati gazdálkodás finanszírozási-számviteli-adózási alrendszerét, a vállalati finanszírozás alapelveit és a pénzügyi, számviteli folyamatok tervezésének, szervezésének, irányításának, ellenőrzésének elméleti alapjait és gyakorlatát

Képesség:

A nyelvtanuló egyszerűbb gazdasági folyamatokat, eljárásokat megtervez, megszervez, végrehajt. Hatékonyan kommunikál írásban és szóban. Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad. Alkalmasság a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések áttekintésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok előkészítésére, előzetes értékelésére. Képes finanszírozási döntésekre megértésére, éves számviteli beszámolókat, pénzügyi kimutatásokat elkészítésére és elemzésére.

Attitűd:

A nyelvtanuló kritikusan szemléli saját munkáját. Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, betartja a vonatkozó szakmai, jogi és etikai szabályokat, normákat. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére. Projektben, munkacsoportban szívesen vállal feladatot, együttműködő és nyitott, segítőkész, minden tekintetben törekszik a pontosságra. Nyitott a pénzügyeket és számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt. Folyamatosan törekszik az önképzésre, tudása, ismeretei aktualizálására, munkáját a minőségi munkavégzés iránti igény jellemzi.

Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért. Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Felelősséget vállal a munkájával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartásáért, tevékenysége következményeiért, javaslataiért, döntéseiért.

A kurzus rövid tartalma, témakörök

A kereskedelem és marketing, valamint a pénzügy és számvitel fogalomköre, a tárgykörökben való szóbeli és írásbeli kommunikáció folyamatos, rendszerezett fejlesztése; az adott területen a szakmai pályafutás lehetőségei, jövőbeni tervek. A gazdasági, üzleti élet legfontosabb fogalmainak, területeinek, folyamatainak, szereplőinek, szituációinak megismerése. Olvasott és hallott szövegek értésének fejlesztése.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Csoportmunka, egyéni feladatok, prezentációk, szituációs feladatok, módszertani útmutató az egyes vizsgafeladatok megoldásához, órai csoportos és egyéni gyakorlás, otthoni munka.

Értékelés

Szóbeli számonkérés, órai aktivitás, írásbeli és beadandó dolgozatok alapján. Félév végén gyakorlati jegy.

Kötelező szakirodalom:

David Cotton- David Falvey-Simon Kent-John Rogers: Market Leader Intermediate Flexi Coursebook 1, Longman, 2016, ISBN 10: 1292126108 ISBN 13: 9781292126104

Norbert Becker, Jörg Braunert, Wolfram Schlenker: Untenehmen Deutsch Grundkurs Lehrbuch. Ernst Klett Sprachen Verlag Stuttgart 2008. ISBN: 978-3-12-675740-9

Norbert Becker, Jörg Braunert, Wolfram Schlenker: Unternehmen Deutsch Grundkurs Arbeitsbuch. Ernst Klett Sprachen Verlag Stuttgart 2008. ISBN-10: 3-12-675741-3

Leonore Dienst, Rotraut Koll, Birgit Rabofski: Training Deutsch für den Beruf Hueber Verlag ISBN 3-19-007298-1

Ajánlott szakirodalom:

David Cotton-David Falvey-Simon Kent – John Rogers: Market Leader Pre-intermediate Flexi Coursebook 1, Pearson Education Limited, 2015, ISBN: 1292126124

Simon Sweeney: English for Business Communication 2nd edition, Cambridge University Press, 2010, ISBN-0521754496

Nagyné Lévy Andrea: Domestic Trade? Foreign Trade? Business English –Differently, KIT Kft, 2011, ISBN:9789636372774

Molnár Judit, Viczena Andrea, Szőke Andrea: 1000 Questions 1000 Answers: Business English, Lexika Tankönyvkiadó, 2010, ISBN: 9639357278

Dominique Macaire, Gert Nicolas: Wirtschaftsdeutsch für Anfänger Aufbaustufe. Ernst Klett Sprachen Verlag Stuttgart 2004. ISBN 3-12-675162-8

Dr. Babári Ernő – Dr. Babári Enrnőné: Német szituációk. Lexika Kiadó, Budapest, 301 old., ISBN: 963 9357 20 0.

Horváthné Lovas Mária: Zwanzig weniger eins. Egy híján húsz. Társalgási témakör a német alap-, közép- és felsőfokú nyelvvizsgálóhoz. Padlás Nyelviskola és Könyvkiadó Kkt, Sopron, 231 old., ISBN: 963 85779 3 2.

Heti bontott tematika

1.	Fair trade, Nemzetközi kereskedelem
	TE*: A nyelvtanulók megismerkednek a „Fair trade” fogalmával, a kereskedelem alapfogalmaival, a szabadkereskedelem és a protekcionizmus jellemzőivel.
3.	Üzleti etika
	TE: A nyelvtanulók megismerkednek az angol nyelvű országok üzleti etikettjével, kulturális különbségeikkel, a multikulturális környezet viselkedési szabályaival, etikus és etikátlan üzleti gyakorlatokkal.
5.	Vezetés
	TE: A vezetéselemélet szókincsének elsajátítása, vezetői stílusok megismerése.
7.	Verseny
	TE: Megismerkedés a piaci verseny fogalmával és a versennyel kapcsolatos szókincs elsajátítása. Az elsajátított témák és szókincs áttekintése.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Közgazdaságtan alapjai	Kódja:	GT_FGML006-17
	angolul:	Introduction to Economics		

Felelős oktatási egység:	Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar Ökonómia Intézet
--------------------------	---

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	L	Féléves	10	Féléves	5			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Szabó Andrea	beosztása:	adjunktus
------------------------	-------	---------------------	------------	------------------

Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:		beosztása:	
-----------------------------------	-------	--	------------	--

A kurzus célja, hogy a hallgatók

megismerjék a közgazdasági szemléletmód legalapvetőbb sajátosságait, illetve a közgazdasági elemzés fő alkalmazási területeit. A kurzus végére a hallgatóknak tisztában kell lenniük a mikro- és a makroökonómia legfontosabb alapfogalmaival, és képesnek kell lenniük arra, hogy az alapvető elemzési eszközöket egyszerű problémák megoldása során alkalmazzák.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Tisztában van a gazdálkodás-tudomány legalapvetőbb fogalmaival, elméleteivel, tényeivel, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseivel a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.

Képesség:

Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával a feladatának ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjti, rendszerezi; egyszerűbb oksági összefüggéseket feltár és következtetéseket von le, javaslatokat fogalmaz meg a szervezet rutin folyamataiban.

Attitűd:

Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, betartja a vonatkozó szakmai, jogi és etikai szabályokat, normákat.

Autonómia és felelősség:

Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért

A kurzus rövid tartalma, témakörei

A félév első fele az alapelvekre és a mikroökonómia alapfogalmakra koncentrálna, a második fele pedig a leglényegesebb makroökonómiai mutatókra és összefüggésekre. A közgazdaságtan tárgyának és módszerének, illetve alapelveinek áttekintése után a kereslet és kínálat modellje s annak alkalmazása következik. A makroökonómiai mutatók közül a GDP és az árindexek kapnak hangsúlyt, illetve a gazdasági növekedés stilizált tényeiről, a munkapiaccal és a pénzzel kapcsolatos alapfogalmakról is szó van egy-egy előadásban.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Előadás és gyakorlat diák használatával, számolási példák megoldásával.

Értékelés

A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen
50,01% - 64% – elégséges
64,01% - 76% – közepes
76,01% - 87% – jó
87,01% - 100% – jeles

Kötelező szakirodalom:

Mankiw, G. N. (2011): *A közgazdaságtan alapjai*. Osiris, Budapest. ISBN:978 963 276 208 1

Ajánlott szakirodalom:

Heyne, P. – Boettke, P. – Prychitko, D. (2004): *A közgazdasági gondolkodás alapjai*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN:963-19-3445-4
Heyne, P. – Boettke, P. – Prychitko, D. (2004): *A közgazdasági gondolkodás alapjai. Munkafüzet*. Nemzeti

Tankönyvkiadó, Budapest. ISBN: 963 19 4106 X

Levitt, S. D. – Dubner, S. J. (2007): *Lökonómia. Egy kóbor közgazdász a dolgok mögé néz.* Európa Könyvkiadó, Budapest. ISBN: 978-963-07-8267-8

Tematika		
	téma	tananyag
5 óra	A közgazdaságtan alapvető kérdései és módszere	Mankiw 24-27. o.
	TE*: A közgazdaságtan tudomány és társadalomtudomány voltának megértése	
	A közgazdaságtan tíz alapelve I	Mankiw 3-23. o.
	TE: A racionális viselkedés alapfogalmainak ismerete	
	A közgazdaságtan tíz alapelve II	Mankiw 3-23. o.
	TE: A piac együttműködésként való értelmezése, a láthatatlan kéz metafora megértése	
	A termelési lehetőségek határa, alternatív költségek	Mankiw 29-32. o.
	TE: Az alternatív költség grafikus értelmezése	
	Hogyan működnek a piacok? I	Mankiw 75-101. o.
	TE: A keresleti és a kínálati görbe koncepciójának megértése	
5 óra	Hogyan működnek a piacok? II	Mankiw 75-101. o.
	TE: Az egyensúlyi ár és mennyiség értelmezése, komparatív statika	
	Kínálat, kereslet és kormányzati intézkedések	Mankiw 126-135. o.
	TE: Az árszabályozás hatásainak értelmezése	
	A nemzeti jövedelem mérése I	Mankiw 349-372. o.
	TE: A nominális GDP koncepciójának megértése	
	A nemzeti jövedelem mérése II	Mankiw 349-372. o.
	TE: A reál GDP kiszámolása	
5 óra	A megélhetési költségek mérése	Mankiw 373-391. o.
	TE: Az infláció és az árszínvonal jelentése, GDP-deflátor és a fogyasztói árindex megismerése	
	Termelés és gazdasági növekedés	Mankiw 395-422. o.
	TE: A gazdasági növekedés (az országok közötti jövedelemkülönbségek) stilizált tényeinek ismerete	
	A pénz jelentősége és funkciói	Mankiw 493-518. o.
	TE: A pénz definíciója a pénzhasználat jelentőségének megértése	
	Munkanélküliség	Mankiw 465-492. o.
	TE: A munkapiaccal kapcsolatos alapfogalmak elsajátítása	
	Összefoglalás	
	TE: A félévben megismert témák kapcsolódási pontjainak felismerése	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti statisztika	Kódja:	GT_FGML009-17
	angolul:	Business statistics		

Felelős oktatási egység:				Módszertani- és Üzleti Digitalizáció Intézet							
Kötelező előtanulmány neve:				nincs				Kódja:	nincs		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve			
		Előadás		Gyakorlat							
Nappali		Heti		Heti							
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10	gyakorlati jegy	3	magyar			
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. habil. Huzsvai László		beosztása:		egyetemi docens	
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		-		beosztása		-	

A kurzus célja:

A gazdasági elemzésben alkalmazható alapvető statisztikai módszerek megismerése.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően érdemben hozzájárul

Tudás:

1. Birtokában van a legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve probléma megoldási módszereknek.

Képesség:

1. Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával képes a feladatának ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjteni, rendszerezni, egyszerűbb oksági összefüggéseket feltárni és következtetéseket levonni, javaslatokat megfogalmazni a szervezet rutin folyamataiban.
2. Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad.

Attitud:

1. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére.
2. Projektben, munkacsoportban szívesen vállal feladatot, együttműködő és nyitott, segítőkész, minden tekintetben törekszik a pontosságra.
3. Fogékony az új információk befogadására, szakmai ismeretekre és módszertanokra.
4. Nyitott önálló és együttműködést igénylő feladatokban való részvételre;

Autonómia és felelősség:

5. Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseirért.
6. Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.
7. Felelősséget vállal a munkájával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartásáért, tevékenysége következményeire, javaslatairól, döntéseiről.
8. Munkáját a minőségi szempontok mindenkor figyelembevételével végzi.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Témakörei:

- A) Viszonyszámok I. Egyenmű adatokból számított viszonszámok: 1. dinamikus viszonszámok (bázis- és lánco viszonszámok) 2. területi viszonszámok 3. koordinációs viszonszám 4. teljesítmény viszonszám. II. Különnemű adatokból számított viszonszámok: intenzitási viszonszámok
- B) Közéértékek: I. Számított közéértékek (átlagok) II. Helyzeti közéértékek (medián, módusz)
- C) Szóródás mutatói
- D) Indexek

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Tanulási tevékenység:

1. Problémamegoldás
2. Feladatmegoldás: (1) a feladat megoldásához szükséges algoritmus, a megfelelő ismeret megkeresése a hosszú távú memóriában, (2) az algoritmus, a megfelelő ismeret alkalmazása a feladat megoldására.

Tanítási módszerek:

1. előadás
2. magyarázat
3. Visszacsatolás, a tanulók tevékenységének értékelése
4. Szemléltetés

Értékelés

Az egymásra épülő anyagrészek megértése, alkalmazásuk és begyakorlása érdekében rendszeres otthoni felkészülés

ajánlott. Az előadásokon és gyakorlatokon való megjelenés elvárt.

A félév gyakorlati jeggyel zárul, amely elméleti és gyakorlati részből áll, melyet számítógépes rendszerben teljesítenek a hallgatók. A gyakorlati anyag: feladatmegoldás az Excel táblázatkezelő programban. Az elméleti rész számonkérése számítógépes teszttel történik. A sikeres gyakorlati jegyhez mindkét résznek legalább elégséges szinten kell teljesülnie. A végső minősítést az elméleti és gyakorlati tudás átlaga adja.

Kötelező szakirodalom:

Huzsvai L.: Statisztika gazdaságelemzők részére, Excel és R alkalmazások. Seneca Books, 2012. ISBN 978-963-08-5016-2

Ajánlott szakirodalom:

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika I. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-348. o.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztika II. Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-300. o.

Hunyadi L. – Vita L.: Statisztikai képletek és táblázatok (oktatási segédlet), Aula Kiadó, Budapest, 2008. 1-51. o.

Szűcs I.: Alkalmazott Statisztika Agroinform Kiadó, Budapest, 2002. 1-551. o

Alkalmankénti bontásban a tematika (1 alkalom 5 óra hossza)

1.	A statisztika fogalma, részterületei. Statisztikai alapfogalmak: alapsokaság, ismerv, paraméter, minta. A statisztikai munka fázisai. A statisztika alapfogalmai. Adatgyűjtési és adathasznosítási módok, adatforrások. Statisztikai lehetőségek az Excel táblázatkezelő programban. Függvények és eljárások, statisztikai alpműveletek. Mintavételezési eljárások, véletlen minta, szisztematikus hiba, paraméter. Adatbázisok. A jó adatbázis kritériumai. Adatbázis készítés szabályai. Független, azonos eloszlású minta, egyszerű minta, rétegzett minta. Csoportos minták, nem véletlen mintavételi eljárások, kombinált és mesterséges minták. Nem válaszolások a mintában. Kiválasztási arány számítása. Az adatok mérési szintjei. A különböző mérési szintekhez tartozó adatok jellemző értékeinek meghatározása. Adatábrázolások. Különböző mérési szintű változók jellemző értékeinek meghatározása. Diagramok készítése és értelmezése.
2.	Viszonyszámok. Összefüggések a viszonzszámok között. Megoszlási, koordinációs, összehasonlító, teljesítmény viszonzszámok számítása. Intenzitási viszonzszámok meghatározása. Centrális mutatók: medián, módusz, számított középértékek. Centrális mutatók meghatározása különböző mérési szintű változók esetén. Középértékek: számtani, geometriai, harmonikus, négyzetes. Súlyozott átlagok számítása. Átlagok (a számtani átlag és főbb tulajdonságai, egyéb átlagfajták és jellegzetes alkalmazási területeik)..
3.	A szóródás mutatói: szórás, variancia, terjedelem, abszolút, relatív eltérések, variációs együttható, relatív variációs együttható. Szóródási mutatók számítása a teljes sokaságból és mintából. A normális eloszlás mint modell. Eloszlás és sűrűség függvény. Ferdeség és csúcsosság jellemzése Normáleloszlás előállítása. Sűrűség és eloszlás függvény elemzése. Standardizálás. Ferdeség és csúcsosság számítása, gyakorlati értelmezése. A standard normál eloszlás nevezetes értékei, törvényszerűségei. Egyoldali aszimmetrikus, kétoldali szimmetrikus valószínűségek. Standard normális eloszlás előállítása. Az eloszlás függvény alapján a jellemző értékek meghatározása. Egyoldali, kétoldali valószínűségek meghatározása. Az Excel standard normális eloszlás függvényei és értelmezésük.
4.	A koncentráció mérése, Lorenz görbe. Student-féle t-eloszlás. Az átlag standard hibája. Megbízhatósági tartományok. A standard hiba meghatározása. Különböző valószínűségekhez tartozó konfidencia intervallumok számítása. A megbízhatósági tartományok gyakorlati alkalmazása. Hipotéziselmélet a klasszikus statisztikában (Fisher). Statisztikai hipotézisvizsgálatok. Elsőfajú, másodfajú hiba. Szignifikancia szint. A statisztikai próba ereje. Nagymintás nem paraméteres próbák. Khi-négyzet próba. Függetlenségvizsgálat, illeszkedésvizsgálat, homogenitás-vizsgálat. Khi-négyzet próbák.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Vállalatgazdaságtan				Kódjai:	GT_FGML012-17
		angolul:		Managerial Economics					
2025/26									
Felelős oktatási egység:				Gazdálkodástudományi Intézet, Vállalatgazdaságtani Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar	
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	10				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Posta László		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:		-		beosztása	-
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
- megismerkedjenek a vállalatgazdaságtan területeivel, általános menedzsment feladatokkal, úgymint tervezés, szervezés, emberi erőforrás gazdálkodás, premizálás, ellenőrzés. - A tantárgy feladata továbbá, hogy a hallgatók tisztában legyenek a vállalkozások fogalmával, csoportosításukkal, alapvető gazdasági ismeretekkel, az értékteremtő folyamatok menedzsmentjével.									
Tanulás eredmények, kompetenciák:									
Tudás:									
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalat működtetésének módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat, megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A vállalat és annak működése, tervezése, 2. Alapvető stock és flow folyamatok értelmezése, 3. Értékteremtő folyamatok menedzsmentje. A tantárgy révén a hallgató megismeri a menedzsment legfontosabb feladatait, döntési kompetenciáit. Digitális kompetenciája fejlesztésre kerül, mivel a tantárgy elméleti és a gyakorlati anyagát egyaránt digitális formában kapja meg, melyet a felkészülés során használhat.									
Képesség:									
Legyen tisztában a menedzsment alapfunkcióival, a vállalkozások működtetésének feltételeivel.									
Tudja az alapvető stock és flow folyamatok összefüggéseit.									
Értse az értéktermelő folyamatok és a menedzsment kapcsolatát.									
Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti- és a menedzsment kérdésköreinek bővítésére.									
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. iparági fejlesztésekben, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.									
Attitűd:									
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő gazdálkodástudományi tudás birtokában a végzés után megfelelően értelmezni és értékelni tudja a menedzsment feladatait, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.									
Autonómia és felelősség:									
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, digitális kompetenciája fejlődjön, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.									
A kurzus tartalma, témakörei									
A Vállalat és a vállalkozás fogalma, csoportosításuk, a stock és a flow folyamatok, a termelési érték, a termelési költség a jövedelem és kategóriái, a hatékonyság és annak mérése. A befektetett eszközök, a befektetések és a beruházás sajátosságai, beruházás-gazdaságossági számítások, gazdálkodás forgóeszközökkel, a készletgazdálkodás és a logisztikai rendszerek, az értéktermelő folyamatok menedzsmentje, a termelés és a szolgáltatás sajátosságai. Az emberi erőforrás gazdálkodás kérdései, területei, feladatai. A tervezés és az üzleti tervezés kapcsolata, a tervek csoportosítása, típusai, a tervezés eszközei. A stratégiai tervezés és menedzsment területei, a tervezés speciális módszerei, használatuk lehetősége és korlátai.									
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek									
Órák modern infokommunikációs eszközök felhasználásával. Interaktív, elektronikus, digitális tananyag az E-learning keretprogramban. Az elméleti anyag illusztrációja problémák közösen történő kidolgozásával. Lehetőség konzultációra.									

Értékelés

- A félév végén a hallgatók írásbeli kollokvium formájában adnak számot tudásukról. Az értékelés ötjegyű.

Kötelező olvasmány:

1. Nábrádi A.: Vállalkozási ismeretek, Debreceni Egyetem ISBN 978-963-12-3048-2
2. Nábrádi A. – Vida V.: Vállalatgazdaságtani ismeretek Debreceni Egyetem 2025.

Ajánlott szakirodalom:

1. Chikán A. Vállalatgazdaságtan, Aula Kiadó, Budapest, 2010.
2. Andy Schmitz (2013): Principles of Managerial Economics, <http://lardbucket.org>

Részletes tematika

A vállalkozások kialakulása, a társterületek menedzsmentje és annak feladatai, a tervezés, a szervezés, a csapatépítés, az ösztönzés és az ellenőrzés feladatköreivel szemben támasztott alapvető követelmények.

A vállalat és a vállalkozás kapcsolata, a vállalkozások csoportosítása, főbb hasonlóságok és eltérések a különböző típusú vállalkozások működtetésében, vezetésében és felelősségvállalásában.

A vállalkozások flow folyamatai, a bevételek menedzsmentje.

A vállalkozások flow folyamatai, a ráfordítások menedzsmentje, a jövedelem növelésnek menedzsment szintű feladatai.

A hatékonyság és a menedzsment összefüggései, a hatékony gazdálkodás feltételrendszere.

Gazdálkodás befektetett eszközökkel.

A beruházás és befektetés gazdaságossági számítások

A forgóeszköz-gazdálkodás menedzsmentje.

Értéktermelő folyamatok menedzsmentje.

Bevezetés az Emberi Erőforrás Gazdálkodás kérdéseibe.

Bevezetés az üzleti tervezés folyamatába.

Bevezetés a stratégiai tervezésbe.

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági jog alapjai	Kódja:	GT_FGML027-17
	angolul:	Business Law		

Felelős oktatási egység:	DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet
--------------------------	--

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	+	Heti	2	Heti	0	V	3	magyar
Levelező		Féléves		Féléves				

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Helmeczi András	beosztása:	egyetemi adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:		beosztása:	

A kurzus célja, hogy a hallgatók

megismerkedjenek a gazdasági szféra alanyainak alapítási és működési sajátosságaival, amelynek keretében elsősorban az egyéni és társas vállalkozások létrehozásának személyi és vagyoni feltételeit, valamint szervezeti felépítésük és működésük jellemzőit sajátíthatják el. A kurzus betekintést ad a kereskedelmi szerződések, valamint a tulajdonjog alapvető szabályaiba is.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató olyan alapvető gazdasági jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző vállalkozási formák alapvető sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A gazdasági társaságok alapításának, működésének és megszűnésének közös anyagi jogi és eljárásjogi szabályai. 2. Az egyes vállalkozási formák specifikumai. 3. A tulajdonjog és a kötelmi jog alapvető rendelkezései.

Képesség:

Legyen tisztában az egyéni és társas vállalkozási formák típusaira jellemző speciális sajátosságokkal, az általuk történő tulajdonszerzés és szerződéskötés alapvető szabályaival.

Tudja elhelyezni a gazdálkodó szervezetek és a nonprofit szféra alanyai között a tanult szervezeti formákat, ismerje az elhatárolási szempontjaikat.

Legyen képes a cégekhez kapcsolódó alapítási és megszüntetési eljárások elkülönítésére, azok alapvető céljainak felismerésére.

Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. saját vállalkozás alapítása és működtetése esetén a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.

Attitűd:

A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő társasági jogi és cégjogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a gazdasági szféra alanyainak körét, a munkája során felmerülő alapvető jogintézményeket (társaságalapítás, tulajdonszerzés, szerződéskötés) magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.

Autonómia és felelősség:

A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt a vállalkozási formákat érintő kérdésekben.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Jogi alapfogalmak, közjog-magánjog elkülönítése. Állami szervek rendszere. A gazdasági élet alanyai (jogképeség, cselekvőképesség- jogi személyek). A természetes személy vállalkozási tevékenysége. A gazdasági társaságok közös szabályai. A gazdasági társaságok alapítása. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése. A közkereseti társaság és a betéti társaság jellemzői. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény. Egyéb jogi személy szervezetek (szövetkezet, civil szervezetek). A jogi személyek megszűnése, megszüntetése. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátosságai. Tulajdonjog, a tulajdon megszerzése. A polgári jogi szerződések általános szabályai.

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

előadás, igény szerint konzultáció, joggyakorlat megismerése jogesetek bemutatásán keresztül

Értékelés

A vizsga formája: írásbeli kollokvium.

Az értékelés ötfokozatú az alábbiak alapján:

0-50 % - elégtelen

51- 62 % - elégséges

63-77 % közepes

78 - 88 % - jó

89- 100% - jeles

Kötelező szakirodalom:

Károlyi-Törő (2023): Gazdasági magánjog (Vállalkozásik joga) Debreceni Egyetem GTK, ISBN: 978-963-490-500-4

TÖRŐ Emese (2019): *A vállalkozások jogi ismeretei*. Debreceni Egyetem. Debrecen, ISBN: 978-963-490-127-3

TÖRŐ Emese (2019): *A vállalkozások jogi ismeretei munkafüzet*. Debreceni Egyetem. Debrecen, ISBN: 978-963-490-126-6, <https://elearning.unideb.hu/course/view.php?id=2268#section-6> jelszó: efop343

KÁROLYI – PRUGBERGER – TÖRŐ – HELMECZI (2015): *Gazdasági magánjog*. Debrecen, Státusz H és H Kkt., ISBN: 978-963-12-1142-9

Ajánlott szakirodalom:

FÉZER-KÁROLYI-PETKÓ-TÖRŐ (2014): *Jogi személyek a gazdasági forgalomban*. Budapest, Menedzser Praxis Szakkiadó és Gazdasági Tanácsadó Kft., ISBN: 978-963-89986-8-2

bontott tematika

1-5 óra	A gazdasági élet alanyai (jogképeség, cselekvőképesség, jogi személyek). Jogalanyok köre – személyek joga – jogképeség. A természetes személyek jogképesége és cselekvőképessége. A jogi személy fogalmi ismérvei. A természetes személy vállalkozási tevékenysége: Egyéni vállalkozás alapítása és működtetése, az egyéni cég sajátosságai. A gazdasági társaságok közös szabályai. A gazdasági társaságok alapítása: a társasági jog alapelvei, a társasági szerződés tartalmi sajátosságai. Az előtársaság funkciója. A gazdasági társaságok szervezeti felépítése TE: Ismeri a jogalanyok körét, azok jogképeségének sajátosságait, a természetes személyek cselekvőképességét korlátozó és kizáró tényezőket. Alapos ismereteket sajátít el a gazdasági társaságok alapításának anyagi és eljárásjogi szabályozásával kapcsolatban, cégalapítás esetén ismeri a legfontosabb tudnivalókat, közreműködő személyeket, hatóságokat. Részletes ismeretekkel bír a társaságoknál kötelező jelleggel működő szervek formáiról, valamint az opcionálisan létrehozható szervezetek jelentőségéről.
6-10 óra	Az egyes gazdasági társaságok főbb sajátosságai: A közkereseti és a betéti társaság sajátosságai. A kkt. és a bt. alapításának alanyi és vagyoni feltételei. A tagok személye és felelőssége. A kkt. és bt. szervezeti felépítésének specifikumai. A korlátolt felelősségű társaság és a részvénytársaság jellemzői, a részvény. A kft. alapításának alanyi és tárgyi feltételei, törzstőke, törzsbetét, üzletész fogalmi sajátosságai. Tagok köre, felelőssége, jogállása. Mellékszolgáltatás és pótbefizetés jellemzői. Taggyűlés és ügyvezető működési sajátosságai. A zrt. és az nyrt. elhatárolása, szilárd alaptőke elve, részvényes személye és felelőssége. A részvény fogalma, részvényfajták. A jogi személyek megszűnése, megszüntetése. A végelszámolási eljárás. A csőd- és felszámolási eljárás sajátosságai. TE: Ismeri a négy gazdasági társaság egyedi sajátosságait, az egyes formákhoz kapcsolódó specifikus jogintézményeket, az elhatárolási szempontokat. Ismeretekkel bír a társaságok megszűnési formái tekintetében, el tudja különíteni a fizetőképesség és a fizetéseképtelenség esetén lefolytatandó eljárásokat.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Pénzügytan	Kódja:	GT_FGML041-17
	angolul:	Finance		

Felelős oktatási egység:	DE GTK Számviteli és Pénzügyi Intézet
--------------------------	--

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	kötelező	Heti	2	Heti	2	zárthelyi dolgozat min. 50 %-os teljesítése	4	magyar
Levelező	kötelező	Féléves	10	Féléves	10			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Darabos Éva	beosztása:	docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:			

A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerjék a bankrendszer működését, a pénzügyi szolgáltatásokat, a bankügyleteket, a belföldi és a nemzetközi elszámolásokban használatos fizetési módokat, az értékpapírok működésének jellemzőit, valamint elsajátítsák a pénz időértékével kapcsolatos számításokat, gyakorlati alkalmazásokat.

Kötelező szakirodalom:

Az előadások és a gyakorlat anyaga. (E-learningben elérhető)
 Darabos Éva: Pénzügyi ismeretek. In: Fenyves, Veronika (szerk.) Számviteli és pénzügyi alapismeretek
 Debrecen, Debreceni Egyetem (2022) 141 p. pp. 48-99.

Ajánlott szakirodalom:

Darabos Éva (szerk): Sillybus, Pénzügyi alapismeretek. Debrecen, 2021.
 Máté Domicián: A magánélet pénzügyei. Debreceni Egyetem, 2019.
 Zeller Gyula-Koltai Zoltán: Pénzügyi alapismeretek. Pécs, 2017. 1-3., 6.1., 8-9., 12-14. fejezet.
 Katona Klára (szerk.): A pénzügyi közvetítő rendszer funkciói. Wolters Kluwer 2018. II-III. fejezet.
 Jánosi-Madár-Sági-Szabó-Szebellédi- Zeller: Pénzügyek alapjai. BGF 2007.
 Brealey-Myers: Modern vállalati pénzügyek (Panem-McGraw-Hill)
 KÖZGAZDASÁGI SZEMLE, PÉNZÜGY SZEMLE, HITELINTÉZETI SZEMLE, STATISZTIKAI SZEMLE, KÜLGAZDASÁG, HVG,
 FIGYELŐ FOLYÓIRATOK AKTUÁLIS CIKKEL.

Tematika

Hét	Előadás (téma)	Gyakorlat/szeminárium
1.	A pénz keletkezése és fejlődése. A pénz időértéke.	A pénz időértéke, jövőérték számítás.
2.	A pénzügyi intézményi rendszer. Az MNB jogállása és feladatai. Pénzügyi szolgáltatások	Jövőérték számítás
3.	A monetáris politika, eszközrendszere. Bankügyletek.	Jelenérték számítás
4.	Hitelek csoportosítása, formái, biztosítékok I.	Egyszerű és növekvő tagú örökjáradék
5.	Faktoring, forfait, lízing	Annuitás jelenértéke
6.	1. zárthelyi dolgozat javítás: Javítás a következő héten órán kívüli időpontban	Annuitás jelenértéke, Összefoglalás
7.	Értékpapírok csoportosítása, fajtái, értékpapírok: váltó, kötvény, csekk.	Annuitás jövőértéke
8.	Kárpótlási jegy, állampapír, közraktárjegy, befektetési jegy. A részvény, részjegy.	Annuitás jövőértéke.
9.	Pénzforgalom lebonyolítása. Készpénzes és készpénz helyettesítő fizetési módok.	Váltó, faktoring
10.	Pénzforgalom lebonyolítása. Készpénz nélküli fizetési módok. Külkereskedelemben használatos fizetési módok	Kötvény
11.	Valuta, deviza, konvertibilitás. Állami költségvetés.	Kötvény
12.	2. zárthelyi dolgozat: javítás: a következő héten órán kívül.	Részvény, összefoglalás

A Hallgatók órákon való részvétele:

- az aláírás feltétele a nappali tagozaton:
 - a gyakorlatokon való aktív részvétel, a tananyag ismerete,
 - a gyakorlatokon való részvétel kötelező, hiányzás TVSZ szerint: gyakorlatokról maximum háromszor lehet hiányozni (Elearning jelnléti ív kötelező),
 - hiányzást 5 munkanapon belül igazolni,
 - hiányzás esetén a gyakorlat és/vagy az előadás anyagának elsajátítása,
 - a fentiek nem teljesülése esetén az oktató az aláírást megtagadhatja a TVSZ előírásainak megfelelően,
- előadásokon való részvétel nem kötelező, de ajánlott.

Az órák menete:

A tananyaghoz kapcsolódó előadás- és gyakorlati anyagok, irodalom elérhetők az E-learning rendszerben a tárgy alatt. Az aktív, eredményes munkához a gyakorlatokon a gyakorlat anyaga nyomtatott formában, táblázatok (FV, PV, PVA, FVA), számológép használata szükséges.

Számonkérés: A tárgy gyakorlati jeggyel zárul, melyet elsősorban a szorgalmi időszakban kell megszerezni.

Dolgozatírás időpontja:

Nappali képzés:

- **A félév során 2 alkalommal**
 - 1. zh.: 6. héten a gyakorlat és az előadás anyagából; javítás a következő héten órán kívüli időpontban, gyakorlat és/vagy előadás anyagából,
 - 2. zh.: 12. héten gyakorlat és az előadás anyagából, javítás a következő héten órán kívüli időpontban gyakorlat és/vagy előadás anyagából,
- sikeres gyakorlati jegyhez az előadás és a gyakorlat anyagából külön-külön minimum 50-50%-os eredmény szükséges.
- sikertelen dolgozat esetén az első jegy elégtelen,
- sikertelen gyakorlati jegy javítása vizsgaidőszakban 2 alkalommal (január elején és végén) az egész féléves előadás és/vagy gyakorlat anyagából.

Levelező képzés:

- a szorgalmi időszakban a hallgatókkal egyeztetett időpontban (2 alkalom) az előadás és a gyakorlat anyagából írásbeli dolgozat, külön-külön minimum 50-50%-os teljesítés szükséges a gyakorlati jegy megszerzéséhez.
- sikertelen dolgozat esetén az első jegy elégtelen,
- **javítás:** vizsgaidőszakban előre megadott időpontokban (2 alkalom), az előadás és/vagy gyakorlat féléves anyagából.

Gyakorlati jegy feltétele:

- az gyakorlatokon való rendszeres, aktív részvétel és sikeres dolgozat (50-50%-os teljesítmény a gyakorlat és az előadás anyagából).
- sikertelen dolgozat esetén az első gyakorlati jegy elégtelen, javítása (pótlás): vizsgaidőszakban 2 alkalommal az egész féléves anyagból.

A javító dolgozatírásra az Elearningen meghirdetett időpont(ok)ra ill. csoportra (N/L) fel kell jelentkezni.

Értékelés:

< 50,0 %	elégtelen
50,0 - 62,5 %	elégséges
62,5 - 75,0 %	közepes
75,0 - 87,5 %	jó
87,5 - 100 %	jeles

Amennyiben a hallgatónak van aláírása, de a gyakorlati jegy feltételét nem teljesíti a félév során, a következő félévben vizsgakurzusként vehető fel a tárgy, a gyakorlat és az előadás anyaga egyszerre kerül számonkérésre a vizsgaidőszakban.

Debrecen, 2024. július 8.

Dr. Darabos Éva
egyetemi docens, tárgyfelelős

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági információrendszerek	Kódja:	GT_FGML014-17
	angolul:	Business Information Systems		

Felelős oktatási egység:				Módszertani- és Üzleti Digitalizáció Intézet							
Kötelező előtanulmány neve:				-				Kódja:	-		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve			
		Előadás		Gyakorlat							
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar			
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	5						
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Füzesi István		beosztása:		egyetemi docens	

A kurzus célja, hogy a hallgatók

A tantárgy célja, hogy a középiskolai informatikai alapismeretekre alapozva, a szervezési, gazdasági feladatok megoldásához szükséges haladó szintű informatikai ismeretek nyújtson, megismertesse a hallgatókat az információfeldolgozás, adatkezelés, információs rendszerek és az adatvizualizáció alapjaival.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

- Ismeri a vállalati folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközöket.

Képesség:

- Elméleti, fogalmi és módszertani ismeretei felhasználásával képes a feladatának ellátásához szükséges tényeket, adatokat összegyűjteni, rendszerezni, egyszerűbb oksági összefüggéseket feltár és következtetéseket von le, javaslatokat fogalmaz meg a szervezet rutin folyamataiban.
- Egyszerűbb gazdasági folyamatokat, eljárásokat megtervez, megszervez, végrehajt.

Attitűd:

- Kritikusan szemléli saját munkáját.
- Elkötelezett a minőségi munkavégzés iránt, betartja a vonatkozó szakmai, jogi és etikai szabályokat, normákat.
- Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére.

Autonómia és felelősség:

- Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért.
- Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.
- Fel tudja mérni, hogy képes-e egy rá bízott feladatot elvégezni.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Adatbázis-kezelés alapfogalmak.

Lekérdezések, jelentések létrehozása, űrlapok létrehozása.

Információs rendszerekhez kapcsolódó alapfogalmak,

Integrált vállalatirányítási rendszerek moduljai és funkciói.

Törzsadatszerkezetek az integrált vállalatirányítási rendszerekben.

Forgalmi adatok az integrált vállalatirányítási rendszerekben, kapcsolat a vállalatirányítási rendszer és bizonylati rendszer között.

Adat- és üzleti modellezés

Adattárház technológiák

Adatbányászat

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

Az elméleti tananyag elsajátításához az előadáson elhangzottak, a prezentációk és jegyzetek, könyvek állnak a hallgatók rendelkezésére. A gyakorlati foglalkozások az MS OFFICE, Power BI és információs rendszerek alkalmazásával folynak.

Értékelés	
-----------	--

Értékelés:

A vizsgajegy megszerzésére a vizsgaidőszakban lesz lehetőség, minden hallgatónak egy teszt során kell számot adni

tudásáról az elméleti tananyagból, illetve a Power BI szoftver segítségével egy gyakorlati feladatok kell megoldania. A kettő átlagából (teszt és gyakorlati feladat) kerül meghatározásra a vizsgajegy.

Az értékelés módja:

0% - 50% - elégtelen

51% - 60% - elégséges

61% - 70% - közepes

71% - 80% - jó

81%- jeles

Kötelező szakirodalom:

Az e-learning rendszerben megtalálható diások, segédanyagok és gyakorlati feladatok.

Herdon M., Németh Z., Fazekasné K. M., Magó Zs: Informatika I-II HEFOP elektronikus jegyzet, Gazdasági- és Vidékfejlesztési Agrármérnök BSc, DE ATC AVK, Debrecen, 2006. 1-340 p. (2006)

Ajánlott szakirodalom:

Cser László, Németh Zoltán: Gazdaságinformatikai alapok. Bologna – Tankönyvsorozat. Aula Kiadó Kft. 2007.
Mogyorósi Istvánné: Szövegszerkesztés, Kossuth Kiadó, 2003. Bornemissza Zsigmond: Microsoft Excel függvényei a gyakorlatban, Szalay Könyvkiadó. Jókuti György, Prezentáció, Kossuth Kiadó, 2003 Gábor András és munkatársai: Üzleti informatika, Aula, 2007 (K) Gábor András: Információmenedzsment Budapest, 1997/AULA Dr. Hadházy Dr. Iszák Katalin-Györgyi Gyula: Programszerűen működő adatbázisok létrehozása MS-ACCESS segítségével (Gazdaságorientált képzés); Jegyzet Nyíregyháza 2003. Kevin D. Mitnik – Willem L. Simon: A legendás hacker – A megtévesztés művészete; Budapest, Perfact-Pro Kft. 2003. Nógrádi László: PC-Suli I-II. kötet - Nógrádi László, Győr, 2000. Bálint Dezső: Adatbázis-kezelés, Talentum Kft., Budapest, 1998.

Heti bontott tematika

1.	Rendszer és információ elmélet A Power BI szoftver keretrendszerének megismerése, adatfeldolgozás
2.	- -
3.	Adat- és üzleti modellezés Adattisztítás, PowerQuery
4.	
5.	Adatbázis-kezelés alapfogalmak. Adatbázis kezelő: felépítés, szerkezet, táblák létrehozása, műveletek mezőkkel, elsődleges kulcs, táblák közti kapcsolatok létrehozása TE Adatmodell tervezés.
6.	- -
7.	Lekérdezések, jelentések létrehozása, űrlapok létrehozása. TE A tervezett adatmodell Power BI-ban való megvalósítása
8.	- -
9.	Információs rendszerekhez kapcsolódó alapfogalmak, TE Lekérdezések létrehozása
10.	- -
11.	Adattárház technológia, OLAP kocka, ténytáblák, mutatószámok, tulajdonságok TE Adatvizualizációs technikák elsajátítása
12.	- -
13.	Adatvizualizáció, szeletelők, vezetői dashboard tervezés TE A tervezett adatmodell Power BI-ban való megvalósítása.
14.	- -

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Számvitel				Kódja:	GT_FGML020-17	
	angolul:	Accounting						
Felelős oktatási egység:		Számviteli és Pénzügyi Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	5	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr. Rózsa Attila		beosztása	egyetemi adjunktus
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a vállalkozások számvitelének elméleti és gyakorlati alapjait.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) : felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Megfelelő ismeretek megszerzése a számviteli folyamatokra vonatkozóan.								
Képesség:								
A hallgató képessé válik a számviteli munkába való bekapcsolódásra.								
Attitűd:								
A kurzus sikeres teljesítéséhez a hallgatónak fogékonnyá kell válnia a számviteli ismeretek iránt. A kurzus erősíti a hallgatók nyitottságát a számvitelt érintő jelenségek, problémák iránt, fokozza elkötelezettségüket.								
Autonómia és felelősség:								
A rendszerben gondolkodás képességének fejlesztése révén a hallgató alkalmas az önálló munkavégzésre, átlátja a számviteli munkához tartozó felelősségi köröket. Képes felelősséget vállalni munkájával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi és etikai normák és szabályok betartásáért, tevékenysége következményeiért, javaslataiért, döntéseiért.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A tárgy megismerteti a hallgatókat a számvitel fogalmával, annak rendszerével, a számviteli munka szakaszaival, az egyes gazdasági események vagyona gyakorolt hatásával. Bemutatja a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg között fennálló kapcsolatot.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A szükséges elméleti ismeretek elsajátítása után a gyakorlati órákon feladatok megoldása.								
Értékelés								
A félévközi munka kollokviummal zárul.								
Az érdemjegy (100%) megszerzésének követelményei:								
• A félév során a gyakorlati és elméleti anyagából írásbeli vizsga sikeres (legalább 50%-os) megírása.								
A vizsga eredményei a következők szerint alakulnak:								
0-49% elégtelen								
50-69% elégséges								
70-79% közepes								
80-89% jó								
90-100% jeles								
Kötelező szakirodalom:								
• Kozma András (2001): Vázlatok a számvitel tanulásához I. kötet, Keletlombard Kft., Debrecen,								
• Kozma András (2001): Számviteli gyakorlatok I., Keletlombard Kft., Debrecen,								
• Az előadásokon és szemináriumokon kiadott, illetve a kari honlapról letölthető anyagok.								
Ajánlott szakirodalom:								
• Dr. Sztanó Imre (2019): A számvitel alapjai, Perfekt, Budapest,								
• dr. Siklósi Ágnes, dr. Simon Szilvia, dr. Veress Attila (2018): Számvitel alapjai példatár, Perfekt, Budapest,								
• dr. Siklósi Ágnes, dr. Veress Attila (2020): Gazdasági események kontírozása A-tól Z-ig, Perfekt,								

Konzultációs alkalmakra bontott tematika	
1. alkalom (5 óra)	A félévi tantárgyi követelmények és feladatok ismertetése.
	TE* A hallgató megismeri a tantárgyi követelményeket, a félév közben elvégzendő feladatokat.
	A számvitel fogalma.
	TE A hallgató megismeri a számvitel fogalmát.
	A vállalkozó vagyona, a vagyon kimutatása.
	TE A hallgató megismeri a vállalkozói vagyon nyilvántartására szolgáló vagyonmérleg eszköz és forrás oldalának felépítését, megérti a felépítés logikáját.
2. alkalom (5 óra)	A gazdasági műveletek és hatásuk a vagyonra.
	TE A hallgató megismeri a gazdasági műveleteket, azok csoportosítási lehetőségeit, képes megállapítani az egyes gazdasági események hatását a vagyonra.
	Könyvviteli alapfogalmak.
	TE A hallgató megismeri a könyvviteli alapfogalmakat.
	A számviteli munka szakaszai (bizonylatok)
	TE A hallgató megismeri a számviteli munka szakaszait.
	A számviteli munka szakaszai (nyilvántartások, analitikus és szintetikus elszámolások)
	TE A hallgató átlátja a számviteli munka folyamatait, képes a rendszerben való gondolkodásra.
3. alkalom (5 óra)	Összefoglaló példa a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatok bemutatására.
	TE A hallgató felismeri, átlátja a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatokat.
	Újabb összefoglaló példa a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatok bemutatására.
	TE A hallgató egységes rendszerben látja a könyvviteli számlák, valamint az eredménykimutatás és a mérleg közötti kapcsolatokat.
	Beszámolási és könyvvezetési kötelezettség. A számviteli szolgáltatás.
	TE A hallgató megismeri a gazdálkodók beszámolási és könyvvezetési kötelezettségét, valamint a számviteli szolgáltatásokat.
4. alkalom (5 óra)	A vállalkozások számvitelének szabályozása. A számviteli rendszer. A számviteli törvény.
	TE A hallgató részletesen megismeri a számviteli rendszert és annak szabályozását, annak jogi kereteit.
	A számviteli alapelvek, a számviteli politika. Beszámoló készítésről általában.
	TE Belátja a számviteli alapelveknek való megfelelés szükségességét, képessé válik számviteli politika összeállítására.
	Az ÁFA és az értékcsökkenés elszámolás lényege.
	TE A kurzus végére a hallgató komplex számviteli ismeretekkel rendelkezik, a megszerzett tudás átadására képesé válik.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Szervezeti magatartás		Kódja:	GT_FGML017-17	
		angolul:		Organizational Behaviour				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		Kollokvium	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Barizsné Dr. Hadházi Edit		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a szervezet formális és informális oldalának működését, a szervezeti magatartástudomány legfontosabb eredményeit. Cél, hogy szisztematikusabb képet kapjanak a szervezeti tagok, csoportok és az egész szervezet magatartását meghatározó és befolyásoló tényezőkről annak érdekében, hogy a megszerzett ismereteket a szervezetek eredményességének növelésére tudják majd használni.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén megismeri a szervezeti magatartástudomány legújabb kutatási eredményeit, megérti az emberek sokszínűségéből adódó előnyöket és nehézségeket és azt, hogy a különböző egyéni jellemzők és csoport dinamikai jelenségek hogyan hatnak a szervezet teljesítményére. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. Az egyéni magatartás meghatározói. 2. Csoportok hatása az egyének magatartására és a szervezet teljesítményére. 3. Szervezeti szintű változók (struktúra és kultúra) hatása a szervezetek teljesítményére.								
Képesség:								
Tisztában van az egyéni csoport és szervezeti szintű változók szervezeti teljesítményre gyakorolt lehetséges hatásaival.								
El tudja helyezni a megismert elméleteket a tudományterületen belül.								
Megérti az elméletek és modellek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.								
Képes a szervezeten belül előforduló szituációk elemzésére, az abban megjelenő különböző egyéni és csoportos magatartásformák felismerésére, önismeretszerzésre, képességfejlesztésre.								
Alkalmazni tudja a gyakorlatban, szervezeti szituációkban a megszerzett ismereteit, képes értelmezni, magyarázni, esetleg előre jelezni munkatársai jövőbeli magatartásformáit.								
A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz.								
Attitűd:								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő hozzáállást alakítson ki a szervezetek informális alrendszerével kapcsolatban. Nyitottá válik az önismeretszerzésre, képességfejlesztésre és az emberi magatartás tudatos megismerésére. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságpszichológiai alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy munkahelyi környezetben is eredményesen tudja menedzselni interperszonális kapcsolatait.								
Autonómia és felelősség:								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, befogadó, hatékony és eredményes legyen. Az emberi kapcsolatokról felelősséggel formáljon véleményt. Önállóan tudjon döntést hozni saját tudásának, kompetenciáinak fejlesztéséről.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus áttekinti az angolszász szakirodalomban megjelenő sztenderd szervezeti magatartás témaköröket: képességek, személyiség, hiedelmek, értékek, attitűd, észlelés, döntéshozatal, motiváció, csoportok és teamek, hatalom, szervezeti politika, vezetés, konfliktusok kezelése egyéni és szervezeti szinten, szervezeti struktúrák, szervezeti kultúra és változásmenedzselés.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadások tartása, gyakorlatokon a témakörökhöz kapcsolódó tesztek, feladatok, esettanulmányok megoldása,								

informatikai eszközök alkalmazása a tanulás támogatására, a tapasztalati tanulás módszerének alkalmazása, képességfejlesztés.

Értékelés

Kollokvium írásbeli vizsga formájában.

Kötelező szakirodalom:

Bakacsi Gyula (2015): *A szervezeti magatartás alapjai*, Alaptankönyv Bachelor hallgatók számára. Semmelweis Kiadó, Budapest

Robbins, Stephen P. – Judge, Timothy A. (2018): *Essentials of Organizational Behavior*, Fourteenth edition. Pearson Education Limited, Harlow, England.

Ajánlott szakirodalom:

Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2013): *Vezetés és szervezés. Szervezetek kialakítása és működtetése*. Akadémiai Kiadó, Budapest

Barizsné Hadházi Edit, Pierog Anita, Ujhelyi Mária (2018): *Fejezetek a szervezeti magatartás témaköreiből*. A tananyag elkészítését a „Duális képzések fejlesztése a Debreceni Egyetemen (DDE)” az **EFOP-3.5.1-16-2017-00007** számú projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósult meg.

Konzultációkra bontott tematika

1.	A szervezeti magatartás alapjai, tárgya, tartalma, modellje. Egyén a szervezetben: képesség és személyiség, érték, attitűd, érzelm. Munkával kapcsolatos attitűdök. Észlelés, döntés. A motiváció alapjai. TE: Ismeri és érti a szervezeti magatartás fogalmát, tárgyát és tartalmát. Ismeri, érti a képesség és személyiség fogalmát, modelljeit, hatásukat a szervezetek teljesítményére. Ismeri az értékek, hiedelmek, attitűdök fogalmát, jelentőségét, a munkával kapcsolatos attitűdök hatását a teljesítményre. Ismeri az észleléssel, tanulással, döntéshozatallal kapcsolatos alapvető elméleteket, szerepüket a szervezetek működésében. Ismeri a motiváció fogalmát, legfontosabb elméleteit és a motiváció jelentőségét a szervezetek működése szempontjából.
2.	Csoportok a szervezetben. Csoportszerepek, csoportfolyamatok, teamek. Hatalom és szervezeti politika. A személyes vezetés alapjai. TE: Ismeri a csoportok fogalmát a csoportok típusait, a csoporthoz csatlakozás egyéni és szervezeti előnyeit, hátrányait. Ismeri a csoportszerepeket, a csoportfolyamatokat és azok hatását a szervezetek működésére, a szervezeten belüli emberi kapcsolatok alakulására. Ismeri a hatalom és szervezeti politika fogalmát, hatását az egyének közötti kapcsolatokra, a szervezet működésére. Ismeri a legfontosabb vezetéseméleti megközelítéseket, a különböző vezetési stílusok, magatartások szervezeti tagokra gyakorolt hatását, a vezetéstudomány újabb irányzatait.
3.	Konfliktusok egyéni szinten. Konfliktusok szervezeti szinten. A szervezeti magatartás és a szervezeti struktúra kapcsolata. Szervezeti kultúra. Szervezeti változások menedzselése. TE: Ismeri az egyének közötti konfliktus kezelés modelljét, folyamatát, a lehetséges magatartásformákat, a konfliktusok megoldásának alternatíváit. Ismeri a szervezeti konfliktusok kezelésének alternatíváit, azok hatását a szervezet működésére. Ismeri a szervezeti struktúrák jellemzőit, az alapvető struktúra típusokat és azok hatékony alkalmazásának feltételeit. Ismeri a szervezeti kultúra fogalmát, jelentőségét, modelljeit, szervezeti működést befolyásoló hatását. Ismeri a szervezeti változások menedzselésének folyamatát, az ezzel kapcsolatos alternatív modelleket, azok szervezeti működésre gyakorolt hatását.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Értékteremtő folyamatok menedzsmentje	Kódja:	GT_FGML010-17
	angolul:	Management of Value Creating Processes		

Felelős oktatási egység:	Vidékfejlesztési és Funkcionális Gazdálkodási Intézet
--------------------------	--

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	x	Heti		Heti		kollokvium	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. habil. Csipkés Margit	beosztása:	egyetemi docens
------------------------	-------	----------------------------------	------------	------------------------

A kurzus célja, hogy megismertesse a hallgatókat a termelési és szolgáltatási folyamatok hatékony vállalati menedzselésével, képesek legyenek a folyamatok elemzésére, a minőség biztosítására, az értékteremtésre, és menedzselni az információ és a termékek áramlását az ellátási láncon keresztül, a vállalkozás sikerességének érdekében.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri a projektben, teamben, munkaszervezetben való együttműködés, a projekt vezetés szabályait és etikai normáit. Ismeri és érti a gazdálkodási folyamatok irányításának, szervezésének és működtetésének alapelveit és módszereit, a gazdálkodási folyamatok elemzésének módszertanát, a döntés-előkészítés, döntéstámogatás módszertani alapjait.

Rendelkezik alapvető vezetési és szervezési, valamint projekt, illetve kis- és közepes vállalkozások indításának előkészítésére, indítására és vezetésére vonatkozó ismeretekkel.

Tisztában van a szervezetek működését, a gazdálkodási folyamatokat támogató informatikai és irodatechnikai eszközök használatával.

Elsajátította a szakszerű és hatékony kommunikáció írásbeli és szóbeli formáit, az adatok bemutatásának táblázatos és grafikus módjait.

Birtokában van a gazdaságtudomány alapvető szakmai szókincsének anyanyelvén és legalább egy idegen nyelven.

Képés:

Gazdasági tevékenységet, projektet tervez, szervez, kisebb vállalkozást, gazdálkodó szervezetet, irányít és ellenőriz.

A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is.

Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására.

Alkalmazni tudja a gazdasági problémák megoldásának technikáit, a probléma megoldási módszereket, ezek alkalmazási feltételeire és korlátaira tekintettel.

Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel.

Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi.

Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően kis- és közepes vállalkozást, illetve gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet vezetni.

A fogalmi és elméleti szempontból szakszerűen megfogalmazott szakmai javaslatot, álláspontot szóban és írásban, magyar és idegen nyelven, a szakmai kommunikáció szabályai szerint prezentálja.

Attitűd:

A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások követésére és megértésére.

Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).

Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is.

Autonómiaja és felelőssége:

Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat.

Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal.

Önállóan vezet, szervez, irányít gazdálkodó szervezetben szervezeti egységet, munkacsoportot, illetve vállalkozást, kisebb gazdálkodó szervezetet, felelősséget vállalva a szervezetért és a munkatársakért.

Gazdálkodó szervezetben, gazdasági munkakörben képesítése szerinti gazdasági tevékenységet szervez, irányít és ellenőrzi.

Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása

terén. Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezetben belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.
A kurzus rövid tartalma, témakörrei Bevezetés. Értéktérítő folyamatok felépítése. Stratégia. Döntéshozatal támogató eszközök és folyamatok. Minőség és minőségmenedzsment. Folyamatképesség és statisztikai folyamatkontrol. Előrejelzés. Termékek tervezése. Szolgáltatások tervezése. Folyamattervezés és technológia. Kapacitás- és létesítménytervezés. Létesítmény-elhelyezési döntéstámogató eszközök. Humán erőforrás. A munka mérését támogató döntés elemző eszközök. Projektek menedzselése.
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Az előadáson PowerPoint alkalmazása, melyet a Hallgatók előre megkapnak az e-learning felületen. Az előadáson cikk, tanulmány és az adott témakörben fontosabb könyvek kerülnek feldolgozásra. A feldolgozott témákhoz kapcsolódóan kisebb feladatok megoldása is áttekintésre kerül, mellyel a téma fontosságát támasztjuk alá.
Értékelés Az előadásokra járni nem kötelező a Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata alapján, de ajánlott az előadásokon való részvétel. A Debreceni Egyetem Tanulmányi és Vizsgaszabályzata alapján a gyakorlatok látogatása kötelező, az engedélyezett hiányzások a Tanulmányi és Vizsgaszabályzat alapján kerülnek figyelembevételre. A félév során két alkalommal zárthelyi dolgozat írása lehetséges, melyből a megajánlott jegy megszerezhető (nem kötelező a ZH megírása, csak egy lehetőség a jegyszerzésre). A tárgy kollokvium kimenetelű, így a vizsgaidőszak minden hetére kerül kiírásra vizsga. A vizsga/ZH e-learning felületén kerül megírásra, ahol mind az elméleti, mind a gyakorlati tudásunkról számot kell adni.
Kötelező szakirodalom: Az előadásról készített digitális tananyag (PowerPoint), mely az e-learning felületén kerül elhelyezésre. Demeter K. (2014): Termelés, szolgáltatás, logisztika – az értéktérítés folyamatai. Complex Kiadó, Budapest Demeter K. – Gelei A. – Jenei I. – Nagy J. (2014): Tevékenységmenedzsment. Complex Kiadó, Budapest
Ajánlott szakirodalom: Pakurár M. (Szerk.): Termelési és szolgáltatási folyamatok menedzsmentje. Debreceni Egyetem, 2020. Russell, R. S. –Taylor, B. W.: Operations and Supply Chain Management, 9th Edition, ISBN: 978-1-119-53759-5 2018. 816 Pages

Alkalmra bontott tematika	
1.	Bevezetés. Az értéktérítő folyamatok menedzsment alapismeretei, fő területei. A termelés és szolgáltatás főbb jellemzői. Az értéktérítő folyamatok szerkezete és szervezeti keretei. Az ellátási lánc menedzsment tanulmányozása. Szolgáltatások ellátási láncának speciális menedzsmentjellemei. Az értéktérítő folyamatok stratégiájának megismerése. Az értéktérítő képességek. A versenyelőny forrásai. A folyamatválasztás követelményei. A termék-folyamat mátrix. Hoshin módszer és balanced scorecard mint stratégia lebontó módszerek. Az operatív stratégia felépítése. Az új termékek és szolgáltatások fejlesztésével kapcsolatos főbb megállapítások. A „Minőség háza” modell értelmezése. A keresletmenedzsmenttel kapcsolatos főbb megállapítások áttekintése. Kereslet előrejelzés. Előrejelzés. Az előrejelzés jelentősége. A szükséglet előrejelzésének tényezői. Idősoros módszerek: mozgóátlag, súlyozott mozgóátlag, exponenciális simítás, lineáris trend. Regressziós módszerek: lineáris regresszió, korreláció. Értéktérítő folyamatok tervezése. Termelési tervezés. TE*: Alapfogalmak megismerése, dimenziók tanulmányozása az értéktérítő folyamatokon belül. A termelés és szolgáltatás jellemzőinek megismerése. Megismerni az ellátási lánc struktúráját. Üzleti hálózat megismerése. Ismerje fel a versenyelőnyöket. Alaposan tanulmányozza az értéktérítő folyamatok döntési területeit. Megismerni az új termék típusait. A termékkonceptiók összetevőinek ismerete. A gyártás és összeszerelés tervezése (DFMA). Ismerje meg a keresletmenedzsment definícióit, illetve a keresletmenedzsment alappilléreit. Ismerje meg a kereslet előrejelzés módszertanát. Ostorcsapás hatás értelmezése. Ismerje a legfontosabb előrejelzési módszereket, képes legyen a múlt adataiból előrejelzést készíteni a vállalkozások számára. Ismerje az aggregált tervezés input és output oldalát. Ismerje meg a kereslet követés és egyenletes termelés közti különbségeket.
2.	LEAN menedzsment megismerése. A LEAN menedzsmenthez kapcsolódó kulcsterületek. Értéklánc értelmezése. Az értéktérítő folyamatok informatikai támogatásának lehetőségei. Globális Kereskedelmi Áruazonosító szám tanulmányozása (GTIN). RFID, mint a termékazonosítás kiemelt eszköze. Az EDI és a GPS megismerése. A disztribúció jelentősége. A disztribúció folyamata, tevékenységei. A disztribúció kihívásai. A stratégiai

	készletgazdálkodás. A készletek szerepe a logisztikában. Vállalati készletgazdálkodás. TE: Ismerje meg a LEAN menedzsmenttel kapcsolatos fontosabb megállapításokat. Tanulmányozni tudja a LEAN menedzsment stratégiai alapelveit. Az áramlás és a hűzéses rendszer használati lehetőségeinek a megismerése. Ismerje meg az ERP-rendszert, a döntéstámogató jelentési rendszerek típusait, az adattárolási rendszereket, a termékazonosítás jelentőségét. Képes lesz különbséget tenni a vonalkód és az RFID között. Ismerje meg a logisztikai kiszolgálás színvonalát, a disztribúciós struktúra típusait és a disztribúciós folyamatok informatikai támogatottságát. A bizonytalanság és a készlet közötti kapcsolat megismerése. A készletek szerkezetének tanulmányozása. Megismerni a vállalati készletgazdálkodási rendszer kialakításának nehézségeit.
3.	Kapacitás- és létesítménytervezés. A létesítmények berendezésének az alapjai. Alapvető létesítmény berendezési formák: folyamat elrendezés, termék elrendezés, fix pozíciójú elrendezés. Folyamat elrendezés, szolgáltatás elrendezés, termék elrendezés és hibrid elrendezés tervezése. Létesítmény-elhelyezési döntéstámogató eszközök. A létesítmények típusai. Lokáció kiválasztása. A globális ellátási lánc tényezői. Elhelyezés elemzési technikák: elhelyezési tényezők minősítése, vonzásközpont technika, rakomány-távolság technika. Minőség és minőségmenedzsment. A TQM és a minőségmenedzsment rendszerek. A Minőségmenedzsment eszközei. A fogyasztó, mint a minőségmenedzsment célja. Minőségfejlesztés. Lean six sigma. ISO 9000. A munka mérését támogató döntés elemző eszközök. Időtanulmányok: stopperórás időtanulmány, normaidő, munkaciklusok száma, elemi időadatok, előre meghatározott mozgásidő adatok. Munkanap felvételezés. Projektek menedzselése. A projektterv elemei. Globális különbségek a projektmenedzsmentben. A projektek kontrollja: idő, költség, teljesítmény, kommunikáció. Projektek tervezése: Gantt diagram, CPM/PERT. Microsoft Project. Projektrövidítés, idő-költség elemzés. TE: Ismerje a létesítmények berendezésének főbb típusait és azok megtervezésének módjait. Értse a létesítmények berendezésének és a létesítmények kapacitáskihasználtsága összefüggéseit. Ismerje a létesítmények típusait, a létesítmények elhelyezését befolyásoló tényezőket és a létesítmények elhelyezésére szolgáló technikákat. Értse a létesítmények földrajzi elhelyezése és azok eredményes működése közötti kapcsolatot. Ismerje a minőség mérésének módjait és fejlesztésének technikáit. Képes legyen alkalmazkodni a fogyasztó változó igényeihez. Tudja alkalmazni a hagyományos munkamérési módszereket, a stopperórás időtanulmányt és a munkanap felvételt. Értse, hogy a hagyományos módszerek alkalmazására jelenleg is szükség van, különösen a szolgáltatásokban. Ismerje a projektek jellemzőit, a projekttervezés menetét, a tervezés módszereit (Gantt diagram, CPM/PERT, Microsoft Project). Tudja ellenőrzés alatt tartani a projekt megvalósítását. Értse a projektmenedzsment jelentőségét a termelésben, szolgáltatásban és a tudományban.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Nemzetközi üzleti ismeretek		Kódja:	GT_FGML033-17	
		angolul:		International business				
Felelős oktatási egység:				Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	3	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató			neve:		Dr. habil. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók megismerkedjenek az áruk és szolgáltatások külkereskedelmének alapvető koncepcióival, állami szabályozásának eszközrendszerével, legfontosabb nemzetközi intézményeivel, a hazai és a nemzetközi makro- és mikrokörnyezet közötti legjelentősebb különbségekkel, a külkereskedelem technikájának egyes részleteivel, valamint európai uniós és magyarországi szabályozásának logikájával és részleteivel.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
<i>Tudás:</i> Ismeri a gazdálkodástudomány releváns nemzetközi összefüggéseit, a világgazdaság működésének legfontosabb kereteit. Birtokában van a legalapvetőbb információgyűjtési, elemzési, feladat-, illetve problémamegoldási módszereknek. - Ismeri a kereskedelmi tevékenységgel kapcsolatos feladatokat, és ismeri a kereskedelmi tevékenységre vonatkozó alapvető jogi szabályozásokat.								
<i>Képesség:</i> Egyszerűbb gazdasági folyamatokat, eljárásokat megtervez, megszervez, végrehajt. Hatékonyan kommunikál írásban és szóban. Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad. Készség szintjén alkalmazza a gazdasági szervezetek gyakorlati működésével kapcsolatos ismereteit, különös tekintettel a marketing és kereskedelmi folyamatokra.								
<i>Attitűd:</i> Viselkedésében a nemzetközi nyitottság, a lojalitás és a társadalmi felelősségvállalás fontos szereppel bír. Törekszik a kereskedelmi és marketing tevékenység fejlesztésére és a változó gazdasági és jogi környezethez igazítására								
<i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet, irányítás és ellenőrzés mellett munkaköri leírásában szereplő feladatait tudatosan tervezi, önállóan szervezi, és munkáját rendszeresen ellenőrzi. Kommunikációs és nyelvi hiányosságait maga azonosítja, megkeresi a továbbfejlesztés lehetőségeit.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei A piacok globalizációja és a cégek nemzetközivé válása. A nemzetközi üzleti élet kulturális környezete. Etika, társadalmi felelősség, fenntarthatóság és irányítás. A nemzetközi kereskedelem és beruházások elmélete. A nemzeti környezet politikai és jogi rendszerei. Kormányzati beavatkozás, regionális integrációk. Feltörekvő piacok. A nemzetközi pénzügyi rendszer. A globális cégek pénzügyi menedzsmentje és számvitele. A globális vállalatok stratégiája és szervezete. Piaci lehetőségek értékelése a globális piacokon. Export és globális outsourcing. Külföldi működőtőke-befektetések, tulajdoni alapú együttműködések, licensz, franchise és egyéb szerződéses együttműködések. A globális cégek marketing és humán erőforrás menedzsmentje								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Előadások és gyakorlatok a legfontosabb aktuális nemzetközi üzleti folyamatokra kitérve.								
Értékelés A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozat. 0–50% elégtelen (1), 51– 62% elégséges (2), 63– 74% közepes (3), 75– 86% jó (4), 87–100% jeles (5).								
Kötelező szakirodalom: Blahó András, Czakó Erzsébet, Poór József (szerkesztők): Nemzetközi menedzsment, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2019, kijelölt részek, ISBN 9789630595360 Az előadásokon és a szemináriumokon elhangzottak								

Ajánlott szakirodalom:

A Külgazdaság c. folyóirat számai

S. Tamer Cavusgil, Gary Knight, John R. Riesenberger (2020): International Business: The New Realities, Global ed., 5th edition, Pearson

Heti bontott tematika

1.	Bevezetés, A nemzetközi üzleti ismeretek tárgyköre
	TE* A nemzetközi üzleti ismeretek kuliskonceptióinak felvázolása. Megvilágítani, miben különböznek a nemzetközi tranzakciók a hazaiaktól. Azonosítani a nemzetközi üzleti élet legfontosabb szereplőit. Leírni a cégek nemzetközivé válásának legfontosabb okait. Miért érdemes nemzetközi üzleti ismereteket tanulni?
	A piacok globalizációja és a cégek nemzetközivé válása
	TE: A piacok globalizációja mint gondolati keretrendszer. A globalizáció előmozdítói. A technológiai fejlődés és a globalizáció. A globalizáció dimenziói. A piacok globalizációjának vállalati szintű következményei. A globalizáció társadalmi következményei.
	A nemzetközi üzleti élet kulturális környezete
	TE: Kultúra és kulturális kockázat, a kultúra dimenziói, a nyelv és a vallás szerepe a kultúrában, a kultúra hatása a nemzetközi üzleti kapcsolatokra, a kultúra modelljei és magyarázatai, a kultúra hatása a menedzsment folyamatokra
	Etika, társadalmi felelősség, fenntarthatóság és irányítás
	TE: Az etikus viselkedés és jelentősége a nemzetközi üzleti életben. Etikai kihívások a nemzetközi üzleti kapcsolatokban. A vállalatok társadalmi felelőssége. Fenntarthatóság. A vállalati kormányzás szerepe. Az etikus viselkedés keretrendszere.
	A nemzetközi kereskedelem és beruházások elmélete
	TE: Miért kereskednek a nemzetek? Hogyan növelhetik a nemzetek versenyképességüket? Miért és hogyan válnak a vállalatok nemzetközivé? Milyen stratégiákkal szerezhet a nemzetközivé váló vállalat versenyelőnyöket és hogyan tarthatja fenn azokat?
2.	A nemzeti környezet politikai és jogi rendszerei
	TE: A politikai és a jogi környezet. Politikai rendszerek. Jogrendszerek. A politikai és jogi rendszerek szereplői. A politikai rendszerből fakadó országhoz tartozó típusok azonosítása. A jogrendszerből fakadó országhoz tartozó típusok azonosítása. Az országhoz tartozó menedzsmentje
	Kormányzati beavatkozás, regionális integrációk
	TE: A kormányzati beavatkozások természete. A kormányzati beavatkozások eszköztárája. A kormányzati beavatkozások evolúciója és következményei. A vállalatok lehetséges reakciói a kormányzati beavatkozásokra. A regionális integráció és gazdasági blokkok. A vezető gazdasági blokkok azonosítása. A regionális integráció előnyei és következményeinek azonosítása.
	Feltörekvő piacok.
	TE: A fejlett, a fejlődő és a feltörekvő piacok. A feltörekvő piacok vonzereje a nemzetközi üzleti élet számára. A feltörekvő piacok tényleges piacpotenciáljának értékelése. A feltörekvő piacok kockázatainak és kihívásainak értékelése. Sikerstratégiák feltörekvő piacokon. A vállalat társadalmi felelőssége, a fenntarthatóság és a globális szegénységi válság.
	Piaci lehetőségek értékelése a globális piacokon
	TE: A vállalat külföldi piacokra való lépésével kapcsolatos jellemzők elemzése. A termékek és szolgáltatások külföldi piacokon történő értékesítésre való alkalmassága. A célországok azonosítása. A piacpotenciál elemzése. Külföldi partnerválasztás. A vállalat értékesítési potenciáljának becslése.
	Export és globális outsourcing
	TE: Az export mint külpiacon lépési stratégia. Az export-import tranzakciók menedzsmentje. A külföldi közvetítők azonosítása és a velük végzett munka. Az outsourcing, a global sourcing és az offshoring. A global sourcing előnyei és kockázatai. A global sourcing stratégiái és az értéklánc menedzsment
3.	Külföldi közvetlen tőkebefektetések és vállalati együttműködések
	TE: Nemzetközi tőkeáramlás és együttműködés. Az FDI jellemzői. Az FDI és a vállalati együttműködések jellemzői. A külföldi közvetlen tőkebefektetések típusai. A nemzetközi vállalati együttműködések. A kiskereskedői tapasztalatok fontossága a külpiacon
	Licencia, franchise és egyéb szerződéses stratégiák
	TE: Szerződéses belépési stratégiák. Licencátadás mint belépési stratégia. A licencátadás előnyei és hátrányai. A franchise mint belépési stratégia. A franchise előnyei és hátrányai.

	Egyéb szerződéses belépési stratégiák. A szellemi tulajdonjogok megsértése mint globális probléma.
	A globális cégek marketingmenedzsmentje
	TE: A globális piacszegmentáció. Standardizáció és adaptáció a nemzetközi marketingben. Globális márkázás és termékfejlesztés. Nemzetközi árazás. Nemzetközi marketingkommunikáció. Nemzetközi disztribúció.
	A globális cégek humánerőforrás-menedzsmentje
	A HR stratégiai szerepe a nemzetközi üzleti kapcsolatokban. A nemzetközi toborzási politika. A nemzetközi alkalmazottak felkészítése és képzése. A nemzetközi alkalmazottak teljesítményértékelése és kompenzációja. A nemzetközi munkaügyi kapcsolatok. A nemzetközi munkaerő diverzitása.

*TE tanulási eredmények

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A kurzus előadás keretében kerül ismertetésre.

Értékelés

A kurzus gyakorlat keretében kerül ismertetésre. A kurzus teljesítésének követelménye a kiadott irodalom elsajátítása. A számonkérés módja szóbeli felelet a kurzus során megismert tananyagból.

Az értékelés a következő sávokkal dolgozik: 0-55% elégtelen (1), 55-65% elégséges (2), 65-75% közepes (3), 75-85% jó (4), 85-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Dr. Sille István: Illem etikett, protokoll, Akadémiai Kiadó, 2015. ISBN:9789630592444

Kepes Ágnes - Dr. Sille István: Gyakorlati protokoll - hoszteszeknek, rendezvényszervezőknek, Akadémiai Kiadó, 2015, ISBN:9789630596510

Ajánlott szakirodalom:

Robinson, David: Az üzleti élet illemtana, Perfekt Gazdasági Tanácsadó, Oktató és Kiadó, 2000

Görög Ibolya: A nyilvánosság kelepcéi, Athenaeum, 2011

Görög Ibolya: Protokoll az életem, Athenaeum, 2001.

Görög Ibolya: Tanácsoskönyv – új kalamajkák, Athenaeum, 2012

Horváth Ágnes – Németh Andrea (szerk.): Nyakkendőről borraivalóig, Turizmus Kft, 2012

Lőcsei Judit: Etikett és a Protokoll alapjai, Szókratész Külgazdasági Akadémia Oktatási és Tanácsadó Kft, Budapest 2001

Ottlik Károly: Viselkedéskultúra a mindennapok gyakorlatában, Protokoll '96 Könyvkiadó, 2003.

Protokoll egyetemi jegyzet (Magyar protokoll-osok klubja, országos Egyesület) 2002.

Heti bontott tematika

1.	1.Bevezető előadás
	TE: A tantárgyi tematika és a számonkérés módjának ismertetése.
	2.A protokoll kialakulása, története
	TE: A protokoll főbb alapfogalmai, változása a kezdetektől napjainkig.
	3.Köszönés, bemutatás, bemutatkozás,
	TE: Az alapvető szabályok ismertetése a protokollban, szerepjátékokon keresztül.
	4. Kapcsolatfelvétel, kommunikációs csatornák (vezetékes telefon, mobil, skype, email, stb.,)
	TE: A kapcsolatfelvétel különböző formáinak ismertetése, szóbeli és írásbeli kommunikációs elvárások.
	5.Társalgás, társaságban való viselkedés esetei
	TE: Az emberek közötti, különböző szituációs eseteknek való megfelelés.
13.	6. Tárgyalás, üzleti élet, hivatalos alkalmak (vendégfogadás, tárgyalás, üzleti ebéd, névjegykártya)
	TE: Az üzleti életben való boldogulás protokolláris szabályai.
	7. Virág, ajándék, borraivaló
	TE:Üzleti ajándékok és vendégfogadás szabályai itthon és nemzetközi terleteken.
	8. Rangsorolás és ültetés szabályai.
	TE:A különböző protokolláris rangsorok valamint az ültetés nemzetközi szabályai.
	9. Az öltözködés szabályai
	TE:A hivatalos öltözködés áttekintése különböző alkalmakra.
	10. Vendéglátás és étkezés protokollja (étel, ital, borkóstolás, terítés, ültetés, stb.)
	TE: Álló és ültetett vendéglátási alkalmak, menüsorok, ételpárosítás
	11. Nemzetközi kitekintés, más államok protokollja
	TE: Különböző vallások, kultúrák eltérő etikett szabályai.
	12. Az EU protokollja, Európaiság,
	TE: A közös európai szemlélet, és az Európai Unió protokollja (rangsorok az országok és zászlók között)
	13. Összefoglalás

*Tanulási eredmények: A kurzus végére a hallgatók elsajátíthatják azokat az etikett és protokoll alapismereteket, amelyek elengedhetetlenek a társadalmi és az üzleti szférában, és hozzátartoznak az általános viselkedéskultúrához és kommunikációhoz, valamint a munkaadó intézményük hazai és nemzetközi kapcsolatainak ápolásához.

A tantárgy neve:	magyarul:	Üzleti tervezés	Kódja:	GT_FGML013-17
	angolul:	Business planning		

Gazdálkodási és menedzsment FOSZ levelező tagozat 2025/26

Felelős oktatási egység:	DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet
--------------------------	--

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	-
-----------------------------	---	--------	---

Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	G	3	magyar
Levelező	X	Féléves	0	Féléves	10			

Tantárgyfelelős oktató	neve:	Dr. Buzás Ferenc	beosztása:	tudományos munkatárs
------------------------	-------	-------------------------	------------	-----------------------------

Tantárgy oktatásába bevont oktató	neve:		beosztása:	
-----------------------------------	-------	--	------------	--

A kurzus célja, hogy a hallgatók a félév során megismerjék és elsajátítsák az üzleti tervezés lényegét, szükségességét, információszükségletét, szerepét a vállalkozások működésében, illetve gyakorlatorientáltan a tervezői munka részleteit. Ezen túl a hallgatók az oktató iránymutatásai alapján team munkában (3-4 fő) készítik el egy induló vállalkozás üzleti tervét. A kurzus további célja, hogy szintetizálja és a hallgatók összefüggéseiben átlássák és alkalmazni tudják a kurzust megelőzően lehallgatott és elsajátított kurzusok (mikro- és makroökonómia, pénzügytan, marketing, vállalati gazdaságtan) ismereteit.

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A végzett hallgató képes a vállalkozások üzleti tervének elkészítéséhez szükséges adatok valósághű előállítására, hasznosítására, stratégiai és taktikai szintű döntések meghozatalára, korszerű tervezési, gazdálkodási eljárások és módszerek alkalmazására, a vállalkozások fejlesztési céljainak megvalósítását szolgáló helyzetfelmérésre és javaslattevésre.

Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, vállalati szintű összefüggéseinek szintetizált ismeretével, a releváns gazdasági funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.

Elsajátította a vállalkozások üzleti tervezésének alapvető elméleteit, jellemzőit és módszertanát, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési és tervezési módszereknek. Ismeri a teamben, munkaszervezetben való együttműködés szabályait és etikai normáit.

Összefüggéseiben átlátja és érti a vállalati gazdálkodás céljait, alapvető törvényszerűségeit. Tisztában van a vállalkozások létrehozására, tőkestruktúrájuk kialakítására és változtatására vonatkozó alapelvekkel és módszerekkel. Rendelkezik a vállalkozások indításának előkészítésére és indítására vonatkozó ismeretekkel. Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit.

Elsajátította a gazdálkodáshoz kapcsolódó reál- és pénzügyi folyamatok tervezésének elméleti alapjait és gyakorlatát, az értékelés technikáit.

Képesség:

A végzett hallgató képes gazdasági tevékenységet, projektet tervezni és elemezni. A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít és döntéseket hoz vállalati szinten.

Képes a gazdasági folyamatok, szervezeti események komplex következményeinek meghatározására. Képes a pénzügyi, befektetési, finanszírozási, beruházási döntések előkészítésére, a hitelkérelmek, pénzügyi tervek, pályázatok készítésére, értékelésére.

Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt.

Attitűd:

A végzett hallgató a minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.

Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre.

Autonómia és felelősség:

A végzett hallgató általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a gazdasági folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzésekért, következtetéseiért és döntéseiért felelősséget vállal. Alkalmasságát önálló munkavégzésre (módszertan, technika kiválasztása; a munka szervezése, tervezése, irányítása; az adatok gyűjtése, rendszerezése, elemzése, értékelése; általános és szakmai fejlődés).

A kurzus rövid tartalma, témakörei

- Követelményrendszer ismertetése;
- Alapfogalmak;
- Üzleti terv felépítése;
- Azonosító adatok;
- Vezetői összefoglaló;
- A vállalkozás bemutatása;
- Iparági elemzés;
- Termék, szolgáltatás bemutatása;
- Működési (termelési, szolgáltatási) terv;
- Marketing terv;
- Vezetőség, szervezeti felépítés;
- Struktúra és tökécsítés;
- Pénzügyi terv;
- Kockázatbecslés;
- Főbb szakaszok ütemezése;
- Zárthelyi dolgozat; Üzleti terv leadása;

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A hallgatók 3-4 fős teamekben az adott szak szakterületéhez kapcsolódó üzleti tervet készítenek szabadon választott, de a tantárgyfelelőssel egyeztetett témában. Az üzleti terv legfőbb tartalmi és formai követelményei a tantárgyi programhoz csatolt mellékletben találhatók, amely kiegészül az oktató gyakorlatokon elhangzott előírásaival. A leadási határidő: a szorgalmi időszak utolsó napja. A dolgozat leadása elektronikusan, a kurzus számára létrehozott e-learning felületen keresztül teljesíthető.

A félévi aláírás feltétele: 1) A gyakorlatok rendszeres látogatása a „Tanulmányi és vizsgaszabályzat” ide vonatkozó előírásai szerint.

A félév sikeres teljesítéséhez szükséges az oktató útmutatásai szerint elkészítendő üzleti terv tartalmi és formai követelményeknek megfelelő kidolgozása és határidőre történő leadása. Az üzleti terv tartalmi és formai követelményeknek nem megfelelő elkészítése, valamint a határidő be nem tartása a dolgozat visszautasítását vonja maga után. Azonnali aláírás megtagadást von maga után, ha a beadott üzleti terv nem a hallgató(k) saját munkájának eredménye, azaz a karon vagy más intézményben korábban benyújtott dolgozattal azonos, vagy részben azonos dolgot nyújt(anak) be.

A zárthelyi dolgozatban szereplő elméleti kérdések és feladatok a kurzus témaköreiből kerülnek megfogalmazásra, igaz-hamis kérdések, rövid definíciójellegű kérdések, tesztfeladatok formájában.

Értékelés

A félév gyakorlati jeggyel zárul. A gyakorlati jegybe beleszámít egyrészt az előírások alapján elkészített és határidőre beadott üzleti terv (házi dolgozat) eredménye (max. 40 pont), másrészt a szorgalmi időszak végén megírt zárthelyi dolgozat eredménye (max. 50 pont).

Az üzleti terv eredményét annak szakmai minősége, a szöveges részek szakszerűsége, valamint az abban szereplő adatok számszaki pontossága határozza meg. A házi dolgozat (üzleti terv) javítására a beadást követően nincs lehetőség.

A zárthelyi dolgozat írásának időpontja a szorgalmi időszak utolsó hetében az órarend szerinti gyakorlat időpontja. Ezt követően a zárthelyi dolgozat a vizsgaidőszakban kétszer pótolható/javítható. A félév akkor tekinthető sikeresnek, ha mind a beadott üzleti terv, mind a zárthelyi dolgozat sikeresnek ítéltető (külön-külön 60% feletti teljesítmény).

Ponthatárok:	0-53 pont (0-59%)	(1)
	54-62 pont (60-69%)	(2)
	63-71 pont (70-79%)	(3)
	72-80 pont (80-89%)	(4)
	81-90 pont (90-100%)	(5)

Kötelező szakirodalom:

- A félév során elhangzott és kiadott anyagok;
- Szöllősi L. – Kovács K. – Vida V.: Az üzleti tervezés alapjai – munkafüzet. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2019.

Ajánlott szakirodalom:

- Nábrádi A. – Pupos T. (Szerk.): A stratégiai és üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház Zrt., Budapest, 2010.
- Szöllősi L. – Szűcs I.: Az üzleti tervezés alapjai. Debreceni Egyetem, Debrecen, 2015.
- Nagy L. – Szűcs I. (Szerk.): Gyakorlati alkalmazások – Az üzleti tervezés gyakorlata. Campus Kiadó, Debrecen, 2004.
- Nábrádi A. – Nagy A. (Szerk.): Vállalkozások működtetése az Európai Unióban. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2007. Kresalek P.: Tervezés a vállalkozások gyakorlatában. Perfekt Rt. Budapest, 2003.

Részletes tematika	
0+10 óra	Követelményrendszer ismertetése; Alapfogalmak; Üzleti terv felépítése;
	TE*: Ismeri a tervezéssel kapcsolatos alapvető fogalmakat, a különböző terveket, azok sajátosságait és azok közötti alapvető összefüggéseket, az üzleti tervek készítésének alapvető céljait, célrendszerét, a tervezés főbb folyamatait, a szükséges információkat és azok forrásait, képes üzleti koncepciókat megfogalmazni és ismeri az üzleti tervek főbb tartalmát, felépítését.
	Azonosító adatok; Vezetői összefoglaló;
	A vállalkozás bemutatása; A stratégiai tervezés alapvető összefüggései;
	TE: Ismeri a vezetői összefoglaló készítésének alapvető szakmai és tartalmi elemeit. Ismeri a stratégiai tervezés alapvető módszertani és szakmai kérdéseit, képes hosszú vállalati távú víziót, missziót és stratégiai célokat megfogalmazni és ezekhez középtávú célokat, akciókat rendelni. Ismeri egy már működő, vagy induló vállalkozás tényszerű bemutatásának tartalmi és szakmai elemeit.
	Iparági elemzés;
	TE: Ismeri az ágazati / iparági elemzés legfőbb szakmai és módszertani kérdéseit, képes szekunder adatokat összegyűjteni és azok alapján bemutatni egy iparágat, amelyből kiindulva megállapításokat és következtetéseket tesz a tervezett vállalkozás iparágon belüli helyzetére vonatkozóan.
	Termék, szolgáltatás bemutatása;
	TE: Ismeri az üzleti koncepció tárgyát képező termék / szolgáltatás és ehhez kapcsolódó piaci igény bemutatásához szükséges szakmai kérdéseket. Képes ezekhez kapcsolódó adatokat gyűjteni és feldolgozni.
	Működési (termelési, szolgáltatási) terv;
	TE: Ismeri a működési tervben megválaszolandó szakmai kérdéseket. Képes összeállítani és szakmailag átlátni egy adott termelő / szolgáltató / kereskedelmi tevékenység reálfolyamatait. Képes beazonosítani és számszakilag meghatározni az üzleti koncepció megvalósításához szükséges erőforrásokat (befektetett- és forgóeszközök) és azok mennyiségét.
	Marketing terv;
	TE: Ismeri a marketing tervben megválaszolandó szakmai kérdéseket és annak során alkalmazandó módszereket (PEST, SWOT, Porter-féle öttényezős modell). Ez alapján képes önálló adatgyűjtésre és marketing helyzetkép összeállítására. Képes marketing célkitűzések megfogalmazására és ehhez kapcsolódóan a marketing stratégia kidolgozására. Ismeri a piacszegmentálás, a célpiac meghatározás, a célpiaci marketingstratégiák, az árképzés és az eladásösztönzés, valamint a marketing költségvetés összeállításának alapvető szakmai kérdéseit és összefüggéseit.
	Vezetőség, szervezeti felépítés; Struktúra és tőkésítés;
	TE: Képes a működési tervben levezetett humánerőforrás igény kielégítéséhez / biztosításához kapcsolódó humánerőforrás politika és stratégia kidolgozására és bemutatására. Ismeri a vállalati gazdálkodás finanszírozási alapelveit, közvetlen és közvetett finanszírozás formáit. Képes döntéseket hozni a külső források bevonását illetően, ismeri azok előnyeit és hátrányait.
	Pénzügyi terv;
	TE: Ismeri a vállalalkozási tevékenység pénzügyi folyamatainak bemutatására szolgáló kimutatásokat, az azok elkészítéséhez szükséges adatokat, módszereket és a reálfolyamatokkal való összefüggéseket. Képes összeállítani a vállalkozás árbevételi tervét, különböző bontású költségtervét, eredménytervét. Képes ezek szakmai értékelésére, elemzésére. Ismeri a pénzügyi terv adatainak elemzéséhez használt módszereket és mutatókat. Képes az elemzések alapján döntést előkészíteni és döntést hozni egy üzleti ötlet megvalósíthatóságát illetően.
	Kockázatbecslés; Főbb szakaszok ütemezése;
	TE: Ismeri a gazdálkodási tevékenység során felmerülő kockázatok formáit, típusait, azok hatásainak kivédésére vagy csökkentésére alkalmazható általános eszközöket, módszereket. Képes összefüggéseiben átlátni és időben ütemezni az üzleti koncepció megvalósításához szükséges feladatokat.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Emberi erőforrás menedzsment		Kódja:	GT_FGML026-17		
		angolul:		Human resource management					
Felelős oktatási egység:				VEZETÉS- ÉS SZERVEZÉSTUDOMÁNYI INTÉZET					
Kötelező előtanulmány neve:								Kódja:	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	4	magyar	
Levelező	L	Féléves		Féléves					
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Dajnoki Krisztina		beosztása:	
								intézetigazgató, egyetemi docens	
A kurzus célja, hogy a hallgatók az emberi erőforrás menedzseléssel kapcsolatos alapvető feladatokat megismerjék. A témával kapcsolatos alapismeretek, fogalmak, modellek és módszerek elsajátítása, feltárja a rendszerek és módszerek közötti kapcsolatokat, amely kiegészülve gyakorlati példákkal alkalmassá teszi a hallgatót a humán erőforrás menedzsment integrált rendszerének értelmezésére.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
<i>Tudás:</i> Rendelkezik a humán erőforrás menedzsment alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, modelljeinek, tényeinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. Ismeri munkaszervezetben való együttműködés szabályait, a humán erőforrás menedzsment funkcióinak összefüggéseit, egymásra való hatásukat. Ismeri a főbb tevékenységterületekhez kapcsolódó HR tevékenységek módszereit, a HR rendszerek alapvető működését.									
<i>Képesség:</i> A tanult HR elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemmez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, HR területen döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is. Tisztában van a nemzetközi, multikulturális környezetben végzett munkavégzés sajátosságaival, HR orientációkkal, nemzetközi szemléletmódokkal. Képes a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően szervezetben a HR szervezeti egységet vezetni.									
<i>Attitűd:</i> Törekszik az életen át tartó tanulásra a munka világában és azon kívül is. Törekszik tudásának és munkakapcsolatainak fejlesztésére, ebben munkatársaival való együttműködésre. A minőségi munkavégzés érdekében probléma-érzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező. Nyitott az adott munkakör, munkaszervezet, vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt, törekszik a változások HR tevékenységének követésére és megértésére. Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelőségek vállalására.									
<i>Autonómia és felelősség:</i> Általános szakmai felügyelet mellett, önállóan végzi és szervezi a munkaköri leírásban meghatározott feladatokat. Önállóan szervezi meg a HR tevékenységek, folyamatok elemzését, az adatok gyűjtését, rendszerezését, értékelését. Az elemzéseiről, következtetéseiről és döntéseiről felelősséget vállal. Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. Önállóan kíséri figyelemmel a társadalmi-gazdasági-jogi környezet szakterületét érintő változásait.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei Az emberi erőforrás menedzsment alapjai.; Munkakörök kialakítása (elemzés, tervezés, értékelés)., Humán stratégia; Emberi erőforrás- és munkaerő tervezés a szervezetben.; Munkaerő-ellátás folyamata a szervezetben.; Ösztönzés gyakorlata a szervezetben.; Az emberi erőforrások fejlesztése.; Karriermenedzsment alapjai.; Teljesítményértékelés alapjai.; A munkaügyi kapcsolatok rendszere.; EsélyEgyenlőségi Emberi Erőforrás Menedzsment (4EM) gyakorlata.; HR controlling alapjai; HR trendek, új funkciók									
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Az előadások rendszeres látogatása, a gyakorlatokon való aktív részvétel.									
Értékelés írásbeli vizsga, pontozásos rendszer									

ÉRDEMJEGYEK:

0–60%	ELÉGTELEN (1)
61–70%	ELÉGSÉGES (2)
71–80%	KÖZEPES (3)
81–90%	JÓ (4)
91–100%	JELES (5)

Kötelező szakirodalom:

Dajnoki K. – Kun A.I.: Bevezetés az emberi erőforrás menedzsmentbe. Debreceni Egyetem GTK, 2018.

Póór J. – Karoliny M.-né – Kovács I. É. – Illés B. Cs. (szerk.): A HR gyakorlata. Wolters Kluwer, Budapest, 2018.

Karoliny M.-né – Póór J. (szerk.): Emberi erőforrás menedzsment kézikönyv Rendszerek és alkalmazások. Complex Kiadó Kft., Budapest, 2016.

Póór J. – Karoliny M.-né – Berde Cs. – Takács S. (szerk.): Átalakuló emberi erőforrás menedzsment, Complex Kiadó, Budapest, 2012.

+ előadás anyaga

Ajánlott szakirodalom:

Dajnoki K. (szerk.): Munkaerő-piaci és HR ismeretek, Debreceni Egyetem, 2015, pp. 42-100

Dajnoki K.: Helyet mindenkinek! Fogyatékos, illetve megváltozott munkaképességű munkavállalók HR sajátosságainak feltárása az Észak-alföldi Régióban. Közép-Európai Monográfiák No12, Egyesület Közép-Európa Kutatására, Szeged, 2014.

Heti bontott tematika

1.	Előadás: Az emberi erőforrás menedzsment alapjai; Munkakörök kialakítása (elemzés, tervezés, értékelés); Humán stratégia, emberi erőforrás- és munkaerő tervezés a szervezetben; Munkaerő-ellátás folyamata a szervezetben, Gyakorlat: Követelmények, személyiség szerepe a szervezetben; Munkakörök kialakítása a gyakorlatban: Munkaköri leírás tartalma TE*: A hallgató megismeri az emberi erőforrás menedzsment fogalmát, céljait, funkcióit, fejlődését, a munkakör fogalmát, az elemzés folyamatát, módszereit a tervezés és értékelés módszereit, új irányait, a stratégia fogalmát, a stratégiai alkotás folyamatát, az emberi erőforrás tervezés, fázisait, és a létszámtervezés sajátosságait, a toborzás, kiválasztás és beillesztés sajátosságait, módszereit.
4.	Előadás: Hazai fejlődés, nemzetközi sajátosságok, szemléletmódok; Ösztönzés gyakorlata a szervezetben, Az emberi erőforrások fejlesztése; Karriermenedzsment alapjai; Teljesítményértékelés alapjai; Gyakorlat: Munkaerő-ellátás gyakorlata: Önéletrajz és motivációs levél, Eredményesség a szervezetben, Ösztönzés gyakorlata: Munka értékek feltárása a gyakorlatban TE: A hallgató megismeri a magyarországi HR fejlődését a nemzetközi orientációkat, az ösztönzés alapjául szolgáló motivációs elméleteket, az ösztönzés menedzsment kialakításának főbb ismérveit, az ösztönzési rendszerek típusait, a karrier fogalmát, felfogását, a karriertervezési rendszer folyamatát, a teljesítmény fogalmát, a teljesítményértékelési rendszer kialakításának folyamatát, a teljesítményértékelési módszereket, az emberi erőforrás tervezés fázisait, a létszám tervezés folyamatát, a munkaerő igény és kínálat alapjait.
7.	Előadás: A munkaügyi kapcsolatok rendszere; EsélyEgyenlőségiEmberiErőforrás Menedzsment (4EM) gyakorlata; Humán controlling alapjai; HR trendek, új funkciók Gyakorlat: Teljesítményértékelési interjú típusai, sajátosságai; Munkaügyi kapcsolatok gyakorlata: Vezető kiválasztás TE: A hallgató megismerkedik a munkaügyi kapcsolatok típusaival, a kollektívtárgyalás ismérveivel, az érdekképviseltek jelentőségével, a fogyatékos illetve megváltozott munkaképességű személyek HR sajátosságaival, a humán controlling jelentőségével a HR tevékenység mérésére, elemzésére szolgáló mutatókkal, a hallgató megismeri az EEM fejlődése során kialakult új tevékenységterületek alapjait, jelentőségüket.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	EU ismeretek	Kódja:	GT_FGML024-17
	angolul:	EU Studies		

Felelős oktatási egység:	Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet
--------------------------	---

Kötelező előtanulmány neve:	-	Kódja:	
-----------------------------	---	--------	--

Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali	-	Heti	-	Heti	-	K	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Dr.Tőkés Tibor		beosztása:	egyetemi docens

A kurzus célja, hogy az alapképzésben résztvevő hallgatók megismerkedjenek az Európai Unió kialakulásával, történetével, intézményrendszerével, működésével. Cél még annak elérése, hogy a hallgatók később a gyakorlatban is képesek legyenek ezen ismeretek alapján eligazodni az Európai Unióval kapcsolatos történetekben, emellett képesek legyenek a felmerülő problémákat értelmezni, elemezni, azokról önálló véleményt alkotni

Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Tudás:

A hallgató a stúdium sikeres teljesítése után rendelkezik az Európai Unióhoz kapcsolódó alapvető fogalmak, elméletek, tények, ismeretével, elsajátította az EU-val kapcsolatos szaknyelvet, az integrációval és annak intézményrendszerével kapcsolatos legfontosabb összefüggéseket. Ismeri az Unióval kapcsolatos legfontosabb történelmi eseményeket az intézményrendszer kialakulását és működését. Ismeri az EU bővítésével kialakult kihívások során felmerült problémákat, és azok megoldásait. Tisztában van az intézményrendszer átalakításával és fejlődésével összefüggő tényekkel, problémákkal és az azokra adott válaszok sikerességével.

Képesség:

Az elsajátított alapismeretek segítségével képes tájékozódni az integrációval kapcsolatos folyamatokban értékelni és elemezni azokat. A tanult elméletek és ismeretek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket képes feltárni, rendszerezni és elemezni, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg az integrációval illetve annak fejlődésével kapcsolatban. Követi és értelmezi az EU-val kapcsolatos legfontosabb világ gazdasági, nemzetközi folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns, kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzése, javaslatai, döntései során.

Attitűd:

Tevékenysége során képes az EU-val kapcsolatos változások illetve újdonságok befogadására illetve szakterületébe való beépítésére. Törekszik az elsajátított ismeretek figyelembevételére illetve a szakterületéhez szükséges az integrációval kapcsolatos információk figyelemmel kísérésére és ezen információk fölhasználására.

Autonómia és felelősség:

Önállóan képes az elsajátított ismeretek alapján az Európai Unióval kapcsolatos véleményalkotásra. Döntései későbbi munkája során ezeket az ismereteket felhasználja illetve képes azokat önállóan fölhasználni szakterületével kapcsolatban.

A kurzus rövid tartalma, témakörei

Integrációs alapismeretek: a világ gazdasági integrációk kialakulása, története, jelentősége, integrációkkal kapcsolatos alapfogalmak. Az Európai Integráció története: az EU kialakulása és fejlődése a kezdetektől napjainkig. Integrációs törekvések Európában 1945 előtt. Az Európai Közösségek megalakulása: ESZAK, EGK, EURATOM, 1945-1957. Az EK története 1957-től az első bővítésig. Az EK története 1973-tól a Maastrichti Szerződésig. Az EU 1993 és 2004 között. A megabővítéstől napjainkig tartó időszak eseményei. Az EU intézményrendszere. Az egységes belső piac. A GMU kialakítása. Regionális politika és CAP. Kül- és biztonságpolitika, bel- és igazságügyi együttműködés, és a Schengeni Acquis. Bővítéspolitika, reformfolyamat az EU-ban, az integráció jövője. Az Európai Unió és Magyarország

Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek

A félév során a témával kapcsolatban hallgatók számára előadások megtartására kerül sor, az előadásokból készült anyagokat hallgatók a félév során megkapják, azokat a félév során a szakirodalmakkal együtt felhasználhatják a felkészüléshez.

Értékelés

A félév írásbeli vizsgával zárul. A hallgatók ezen a vizsgán adnak számot a félévben megszerzett tudásukról. Az érdemjegy megállapítása: 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5).

Kötelező szakirodalom:

Az előadáson elhangzottak, illetve az azokon kiadott anyagok

Horváth Zoltán (2011): Kézikönyv az Európai Unióról. 8. kiadás, HVG-Orac Kiadó, Budapest, p. 684. ISBN 978 963 258 129 3 (a könyvből a fenti témákat lefedő fejezetek)

Ajánlott szakirodalom:

Kende Tamás – Szűcs Tamás (2005)(szerk.): Bevezetés az Európai Unió politikáiba. Complex Kiadó, Budapest, p.1359, ISBN 963 224 848 1

Kengyel Ákos (2010): Az Európai Unió közös politikái, Akadémiai Kiadó, Budapest, p.555. ISBN 978 963 05 8748 8

Palánkai Tibor: Az európai integráció gazdaságtana. Aula Kiadó, 2004, p. 502, ISBN: 9639478903

Heti bontott tematika

1.	Integrációs Alapismeretek
	TE: A hallgatók az előadás során megismerkednek az integráció alapfogalmaival.
	Az Európai Unió története I. Előzmények-Alapszerződések
	TE: Az előadás során bemutatásra kerülnek az Európa egyesítésére tett történelmi próbálkozások illetve az egységes Európa gondolata. Bemutatásra kerül az EU alapszerződéseinek kialakulása, a hallgatók megismerik az alapszerződéseket (ESZAK, EGK, EURATOM) és képesek eligazodni azokkal kapcsolatban.
	Az Európai Unió története II.
	Az 1960-as évektől 1993-ig
	TE: A hallgatók megismerik az Unió 1960 és 1993 közötti történetét. Az első időszak sikereitől a bővítéssel illetve az olajválságokkal kapcsolatos nehézségektől az első szerződés módosításon át a Közösség egységes belső piacának megteremtéséig, azaz az Európai Unió kialakításáig.
	Az Európai Unió története IV.
	Az 1990-es évek és az új évezred
	TE: A kilencvenes évek folyamatai új kihívások elé állították az Uniót, megtörtént a keleti nyitás, a szerződések több sikeres vagy éppen sikertelen reformja, Magyarország belép a közösségbe. Az előadás után a hallgatók átláthatják az EU-val kapcsolatos reformfolyamatot és a 90-es évek átalakulását
	Az Európai Unió intézményrendszere I.
	A Tanács, a Bizottság és a Parlament. A Bíróság, a Számvevőszék, Régiók Bizottsága, Gazdasági és Szociális Bizottság, Európai Beruházási Bank, A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank, Európai Ombudsman, Europol, Európai Közösségi Ügynökségek
	TE: Az előadás során a hallgatók megismerik EU intézményeit és azok szerepét a jogalkotásban és a döntéshozatalban
	Az Európai Unió intézményrendszere II. Döntéshozatali eljárás az Európai Unióban
	TE: A hallgatók az előző előadásra alapozva az előadás után képesek átlátni az EU döntéshozatalát az egyes jogalkotási eljárásokat
	Az Európai Unió közös belső piaca és a négy alapszabadság
	A gazdasági és monetáris unió, EGT
	TE: A hallgatók az előadás után tisztában lesznek az egységes belső piac működésével, alapelveivel valamint a gazdasági és monetáris unió kialakulásával és működésével
15.	Az Európai Unió Regionális Politikája
	TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják a gazdasági-társadalmi-területi kohézió politikáját és annak folyamatait
	Az Európai Unió Közös Agrárpolitikája
	Az Európai Unió Vidékfejlesztési politikája
	TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az Unió Közös Agrár- és Vidékfejlesztési Politikáját és annak folyamatait
	A közös kül- és biztonságpolitika

	TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az EU közös kül- és biztonságpolitikáját és az azzal kapcsolatos kihívásokat.
	Bel- és igazságügyi együttműködés az Európai Unióban
	TE: Az előadás után a hallgatók átláthatják az Unió bel- és igazságügyi politikáját és a szabadság a biztonság és a jog érvényesülésének térségére tett erőfeszítéseit. Tisztában lesznek a Schengeni Rendszer működésével illetve az EU ezzel kapcsolatos kihívásaival
	Bővülési folyamat az Európai Unióban 1973, 1981, 1986, 1995, 2004, 2007, 2013
	TE: Az előadás után a hallgatók átlátják az integráció bővülésének folyamatát illetve az azzal kapcsolatos kihívásokat és nehézségeket valamint az arra adott válaszokat. Látni fogják hogyan lett a hatokból huszonnyolcak. Megismerik az elmélyülés-kibővülés dilemmáját.
	Kérdések az Európai Unió további fejlődésével kapcsolatban, (Eurozóna, Alkotmány, Alapjogi Charta, Törökország, bevándorlás, Schengen, Reformfolyamat, BREXIT).
	TE: A hallgatók az előadás után átlátják az EU előtt álló jelenlegi kihívásokat és kritikai véleményt alkothatnak az ezekkel kapcsolatos válaszokról, illetve a szükséges lépésekről.
	Az Európai Unió és Magyarország
	TE: Az előadás után a hallgatók tisztán látják majd Magyarország és az EU kapcsolatrendszerét. Az elhangzottak alapján mérlegelhetik a tagságunk előnyeit és hátrányait és erről képesek lesznek önálló véleményt alkotni.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:	Gazdasági közjog				Kódja:	GT_FGML021-17	
	angolul:	Business Public Law						
Felelős oktatási egység:		DE GTK Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet						
Kötelező előtanulmány neve:		-				Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		V	4	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Károlyi Géza		beosztása:		egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató		neve:				beosztása		
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerkedjenek a gazdasági jog makro szintű szegmensének, az államháztartás rendszerének jogi szabályaival. A félév központi témája az adójog, amellyel a hallgatók elméleti és gyakorlati szinten is megismerkedhet.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A hallgató olyan alapvető gazdasági-pénzügyi jogi ismereteket sajátít el, melyek révén képes eligazodni a különböző adónemek alapvető anyagi jogi és eljárásjogi sajátosságai között. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. Az államháztartás alrendszerei: központi és helyi önkormányzati alrendszer felépítése és költségvetése. 2. Az adóigazgatási eljárás, az adókötelezettség eljárási szabályai. 3. Az egyes adónemek: természetes személyek és vállalkozások költségvetési kapcsolatai. A szemináriumokon adófeladatok megoldása révén gyakorlati tudást is szerezhetnek a hallgatók.								
Képesség:								
Legyen tisztában az államháztartás rendszerszintű felépítésével és kategóriáival, költségvetési jellemzőivel. Tudja elhelyezni az egyes adónemeket a költségvetési bevételek megfelelő csoportjában, ismerje tanult adónemek alapvető szabályait (adóalanyok köre, adóalap meghatározása, adómérték, adókedvezmények).								
Legyen képes a természetes személyhez és a cégekhez kapcsolódó egyes adófajták közötti különbségek meghatározására.								
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, pl. saját vállalkozás alapítása esetén a vonatkozó adónemek átlátása útján a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.								
Attitűd:								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató megfelelő adójogi tudás birtokában átlássa és elkülönítse a magyar adórendszer tagozódását és lényegét, a munkája során felmerülő alapvető adójogi formákat magabiztosan és megfelelően értelmezni és értékelni tudja, a jogi ismereteit folyamatosan gyarapítsa.								
Autonómia és felelősség:								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a gazdasági szféra jogintézményei körében az általános információkhoz képest egy magasabb szakmai szinten megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt az egyes adónemeket érintő kérdésekben.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A gazdasági közjog fogalma. Az államháztartás rendszere. Adójogi alapfogalmak, az adózás rendje, adóigazgatási eljárás. A személyi jövedelemadó: összevonás alá eső jövedelmek, külön adózó jövedelmek. Egyéni vállalkozók, mezőgazdasági őstermelők adózása, járulékfizetése. Társasági adóalanyok köre, adóalap meghatározása, adókedvezmények. Az általános forgalmi adó, jövedéki adó. Helyi adók. Illetékjog.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
előadás, igény szerint konzultáció, szemináriumokon adófeladatok megoldása, melyen keresztül gyakorlati tudás is elsajátítható.								
Értékelés								
Levelező tagozaton az aláírás megszerzése feltételhez nem kötött. A vizsga formája: írásbeli kollokvium.								

Az értékelés ötfokozatú az alábbiak alapján:

0-50 % - elégtelen

51- 62 % - elégséges

63-77 % közepes

78 - 88 % - jó

89- 100% - jeles

Kötelező szakirodalom:

[Törő Emese-Károlyi Géza \(2023\): Magánszemélyek jövedelmének és a vállalkozások nyereségének adóztatása - online könyv](https://dupress.unideb.hu/hu/termek/a-maganszemelyek-jovedelmének-es-a-vallalkozások-nyereségének-adóztatása-online-könyv/)

<https://dupress.unideb.hu/hu/termek/a-maganszemelyek-jovedelmének-es-a-vallalkozások-nyereségének-adóztatása-online-könyv/>

Károlyi –Törő (2015): *Természetes személyek és vállalkozások költségvetési kapcsolatai*. Debrecen, Kiadta: Kebo Print Kft.

2017. évi CL. Törvény az adózás rendjéről

2017. évi CLI. törvény az adóigazgatási rendtartásról

1995. évi CXVII. Törvény a személyi jövedelemadóról

1996. évi LXXXI. Törvény a társasági adóról és az osztalékadóról

2007. évi CXXVII. törvény az általános forgalmi adóról

1990. évi XCIII. Törvény az illetékekről

Ajánlott szakirodalom:

Fézer-Károlyi-Petkó-Törő (2014): *Jogi személyek a gazdasági forgalomban*. Debrecen, Kapitális Kft.

bontott tematika

1-5 óra	A gazdasági közjog fogalma, az államháztartás rendszere: a központi költségvetés megalkotási folyamata, szerkezeti tagolása. A társadalombiztosítási alapok költségvetése. Az elkülönített állami pénzalapok fajtái és költségvetésük. A helyi önkormányzati alrendszer sajátosságai. Adójogi alapfogalmak, az adózás rendje, adóigazgatási eljárás: az adókötelezettség fogalma, megsértésének jogkövetkezményei. Az adóigazgatási eljárás formái és szabályai, jogorvoslati lehetőségek. TE: Ismeri a közjogi szabályozásban érvényesülő kógenia sajátosságait, az államháztartás szerkezetét és az alrendszerek költségvetésének alapvető jellemzőit. Ismeri az adójog által használt alapvető fogalmak jelentését, az adóhatóság által lefolytatható adóigazgatási eljárás szakaszait, a jogorvoslati formákat.
6-10 óra	A személyi jövedelemadó: összevonás alá eső jövedelmek: Szja alanyok köre, adóköteles és adómentes bevételek köre. Az összevonás alá eső jövedelmek kategóriái: önálló tevékenység, nem önálló tevékenység, egyéb tevékenység, átalányban megállapított jövedelem szabályai. Adóalapot csökkentő tételek. A mezőgazdasági vállalkozások formái és adózásuk. Az egyéni vállalkozó adózása: az egyéni vállalkozó fogalma, szja szerinti adózásának két formája: a külön adózó vszja és osztalékadó szabályai, az összevonás alá eső átalányadózással jellemzői. A kata főbb szabályai: adóalanyok köre, adóalap meghatározása. Külön adózó jövedelmek: tőkejövedelmek, vagyónátruházásból származó jövedelmek, egyes juttatások és vegyes jövedelmek formái és adózásuk. TE: Ismeri a természetes személyek szja-köteles jövedelmének kategóriáit, az összevonás alá eső és a külön adózó jövedelem megállapítási szabályait. Különbséget tud tenni a mezőgazdasági vállalkozók között és ismeri az adózásuk főbb szabályait. Alapos ismereteket sajátít el az egyéni vállalkozó adózási lehetőségeit illetően, képes elkülöníteni a választható négyféle adónem jellemezőit.
11-15 óra	TAO és KIVA szerint adózó vállalkozások: A társas vállalkozások által választható két adónem összevetése és értékelése. Az általános forgalmi adó szabályai: Az áfa jellemzői, gazdasági tevékenység fogalma. Közösségen belüli termékértékesítés áfa szabályai. Termékexport és import fogalma, adózása. Előzetesen felszámított áfa és fizetendő áfa fogalma. Adólevonási jog korlátozása. Helyi és települési adók sajátosságai:

	A helyi adók típusai: vagyoni típusú helyi adók, kommunális adók és iparüzési adók kivetésének főbb szabályai. A települési adók sajátosságai. Illetékjog: Az illeték fogalma, rendszere: vagyonszerzési illetékek (ingyenes és visszerhes), valamint eljárási illetékek (bíróági és közigazgatási) fajtái. TE: Ismeri a cégek jövedelme utáni adózási formákat, el tudja határozni azokat. Ismeri az áfa elszámolás főbb elemeit, az elszámolandó áfa megállapításának alapvető szabályait. Ismeri a helyi önkormányzatok által alkalmazható adók két nagy csoportját, el tudja különíteni a helyi és a települési adók fajtáit. Ismeri az illetékek rendszerét, helyesen használja a fogalmakat és ismeri a főbb szabályokat.
--	--

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:	magyarul:		Marketing				Kódja:	GT_FGML022-17
	angolul:		Marketing					
Felelős oktatási egység:			DE GTK Marketing és Kereskedelem Intézet, Marketing Tanszék					
Kötelező előtanulmány neve:			-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		G	4	magyar
Levelező	+	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Fehér András	beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a piaccal, annak működésével, valamint a vállalatok piaci műveleteivel kapcsolatos alapismereteket és készségeket. A kurzus végére a hallgatók rendelkeznek egy üzleti probléma megoldásához szükséges ismeretekkel, képességekkel.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul <i>Tudás:</i> • A kurzus elvégzése után a hallgató rendelkezik a marketing tudományág alapfogalmaival, érti a marketingkoncepció lényegét. • Megérti és alkalmazza a piacszegmentáció, a fogyasztói és szervezeti vásárlói magatartás, a vállalati gyakorlatban alkalmazott marketingeszközök (marketing-mix) és a marketingrendszer működtetésének összefüggésrendszerét. • Birtokában van az alapvető piackutatási, információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek. • Elsajátította a marketing tudományágának az alapvető szakmai szókincsét, azt használni tudja. <i>Képesség:</i> • A hallgató képessé válik egy szervezet marketing folyamatainak menedzselésére, marketing eszköztárának adott üzleti szituációban való alkalmazására. • Képes alapvető összefüggések feltárására, elemzésére, következtetések levonására, ezek alapján döntést előkészítő javaslatok megfogalmazására. • Képes együttműködni más szakterületek képviselőivel, alkalmas projektben, csoportos feladatmegoldásban való részvételre. <i>Attitűd:</i> • A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató a megfelelő tudás birtokában pozitív hozzáállással, kreatívan, magabiztosan kezeljen egy üzleti problémát. • Fogékony az új információk befogadására, új szakmai ismeretekre, nyitott a vállalkozás tágabb gazdasági, társadalmi környezetének változásai iránt. <i>Autonómia és felelősség:</i> • A kurzus – a megfelelő alapok biztosításával – hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy a későbbiek során önállóan el tudjon mélyülni a marketing egyes részterületeiben, továbbfejlessze magát. • Gazdálkodó szervezetben a marketing folyamatokat szervezi, irányítja és ellenőrzi. • Munkáját a szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartásával végzi.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei A kurzus áttekinti a következő témaköröket: a piac és a marketing alapfogalmai, helyzetelemzés, mikro-makro környezet elemzése, versenyelemzés, fogyasztói magatartás vizsgálata, STP marketing, a marketing eszközszerrendszere: termékpolitika, árpolitika, értékesítési csatornapolitika, kommunikációs politika; piackutatás elméleti és gyakorlati kérdései.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek Előadások, modern infokommunikációs eszközök felhasználásával. Az elméleti anyag illusztrációja esettanulmányokon keresztül. Konzultációs lehetőség biztosított, amelyeken esettanulmányok alkalmazása, a témakörhöz kapcsolódó konkrét, aktuális vállalati esetek megbeszélése, reklámfilmek, kommunikációs megoldások elemzése is esedékes lehet.								
Értékelés Az évközben elhangzottak ellenőrzésére a szemeszter végén, illetve a vizsgaidőszak első három hetében a hallgatók írásbeli beszámolót (zh-t) tesznek, elearning teszt formájában. Az előadások és gyakorlatok látogatása ajánlott.								

Kötelező szakirodalom:

Kotler, P. – Keller, K. L.: Marketingmenedzsment. Akadémiai Kiadó, Budapest, 2012

A kurzushoz tartozó előadások prezentációs anyaga.

Ajánlott szakirodalom:

A témához kapcsolódó szakmai folyóiratokból kiemelt cikkek.

<i>Időpont</i>	<i>Előadás / szeminárium</i>	<i>Témakör</i>	<i>Kötelező irodalom</i>
1. konzultációs időpont	1. előadástól 7. előadásig	Bevezetés, a marketing szerepe az üzleti életben és társadalomban; Fogasztói magatartás; Szegmentáció, célcsoportképzés, pozicionálás; Termékpolitika; Árpolitika; Értékesítési politika	1., 6., 8-10., 9., 12., 14. és 15. fejezet
		TE: Az előadáson leadott tananyagok részletes ismerete.	
	1. szemináriumtól 7. szemináriumig	Az előadásokon leadott tananyagok gyakorlati feladatokkal történő kiegészítése.	
		TE: A gyakorlatok céljának és teljesítésének megismerése és a gyakorlaton leadott tananyagok részletes ismerete.	
2. konzultációs időpont	8. előadástól 14. előadásig	Marketingkommunikáció; Piaci információs rendszer; Marketingkutatói technikák, vakteszt; Összegzés, a tanultak szintézise	4., 17. és 18. fejezet
		TE: Az előadáson leadott tananyagok részletes ismerete.	
	8. szemináriumtól 14. szemináriumig	Az előadásokon leadott anyagok gyakorlati feladatokkal történő kiegészítése.	
		TE: A gyakorlatokon leadott tananyagok részletes ismerete.	

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Munka- és üzletvitel szervezés		Kódja:	GT_FGML501-17	
		angolul:		Work and business administration				
Felelős oktatási egység:				DE GTK Vezetés- és Szervezéstudományi Intézet, Vezetéstudományi Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	4	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:	Barizsné Dr. Hadházi Edit		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
A kurzus gyakorlati oldalról közelíti meg az üzletviteli, tervezési, szervezési, irányítási, ellenőrzési feladatokat. Felkészíti a hallgatókat, hogy kis és közepes vállalkozások általános menedzseri, menedzser asszisztensi feladatait ellássák, nagyobb vállalatok funkcionális egységeinél pedig a felsőbb szintű vezetők munkáját segítsék.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Ismeri a gazdasági szervezetek felépítését és működését. Ismeri a projektben, teamben és különböző munkaszervezeti formákban való részvétel, együttműködés szabályait és etikai normáit. Rendelkezik a vállalkozás egyes folyamatainak tervezésében, szervezésében, lebonyolításában való aktív részvételhez szükséges ismeretekkel.								
Képesség:								
Egyszerűbb gazdasági folyamatokat, eljárásokat megtervez, megszervez, végrehajt. Hatékonyan kommunikál írásban és szóban. Egyszerűbb szakmai beszámolókat, értékeléseket, prezentációkat készít, illetve előad. Eredményesen működik együtt a projektfeladatok és munkafeladatok megoldása során munkatársaival és vezetőivel.								
Attitűd:								
Projektben, munkacsoportban szívesen vállal feladatot, együttműködő és nyitott, segítőkész, minden tekintetben törekszik a pontosságra. Törekszik az egyéni, illetve kisvállalkozói tevékenység fejlesztésére és a változó környezethez igazodni. Nyitott a munkahelyi problémák közös megoldására, munkatársakkal és vezetőkkel való együttműködésre.								
Autonómia és felelősség:								
Felelősséget vállal, illetve visel saját munkájáért, döntéseiért. Munkaköri feladatát önállóan végzi, szakmai beszámolóit, jelentéseit, kisebb prezentációit önállóan készíti. Szükség esetén munkatársi, vezetői segítséget vesz igénybe.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus során a következő témaköröket tekintjük át: szervezetelméleti alapismeretek, szervezeti struktúrák, folyamat- és munkaszervezés, üzleti kommunikáció szóban és írásban, projektmenedzsment alapismeretek, időgazdálkodás, csoportmunka a gyakorlatban, időgazdálkodás és vezetői időgazdálkodás, üzleti etikett és protokoll, empirikus kutatások a munkaszervezés témakörében, új menedzsment paradigmák.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
A hallgatók a félév során lehetőséget kapnak a tanult témakörök elméleti és gyakorlati szempontú megismerésére. A fenti témaköröket egyéni és csoportos feladatok során dolgozzuk fel, ennek során fejleszthetik munkaszervezési és folyamatszervezési ismereteiket egyaránt.								
Értékelés								
Egyéni és csoportfeladatok, zárthelyi dolgozat, házi dolgozat készítése, hallgatói előadások alapján								
Kötelező szakirodalom:								
Dobák Miklós – Antal Zsuzsanna (2016): Vezetés és szervezés, Szervezetek kialakítása és működtetése, Akadémiai Kiadó								
Bakacsi Gyula (2004): Szervezeti magatartás és vezetés, Aula Kiadó								
Dobák Miklós (2008): Szervezeti formák és vezetés, Akadémiai Kiadó Zrt.								
Peter Hobbs (2000): Projektmenedzsment, Scholar Kiadó								
Ajánlott szakirodalom:								
Vezetéstudomány folyóirat rendszeres tanulmányozása.								

Heti bontott tematika	
1.	Előadás: Bevezetés, alapfogalmak ismételése, a félév szervezési feladatainak megbeszélése
	Gyakorlat: Szervezési feladatok a félévvel kapcsolatban
	TE: Ismerteti a vállalati működés alapvető fogalmait, folyamatait.
	Előadás: Szervezetek felépítése, befolyásoló tényezők I.
	Gyakorlat: Keresztrejtvény az alapfogalmak körében
	TE: Ismerteti a szervezetek strukturális felépítésének modelljeit.
	Előadás: Szervezetek felépítése, befolyásoló tényezők II.
	Gyakorlat: Szervezeti konfiguráció felvázolása esettanulmány alapján
	TE: Ismerteti a szervezetek strukturális felépítésének modelljeit.
	Előadás: Mintzberg szervezeti struktúra modellje
	Gyakorlat: Esettanulmány megoldás
	TE: Ismerteti a Mintzberg féle szervezeti struktúra típusokat.
13.	Előadás: Üzleti kommunikációs szóban
	Gyakorlat: Szituációs játékok, gyakorlatok
	TE: Ismerteti az üzleti kommunikáció szóbeli formáit (előadás, üzleti tárgyalás), a non-verbális kommunikáció legfontosabb jeleit.
	Előadás: Üzleti kommunikáció írásban I.
	Gyakorlat: Üzleti levél készítése vagy elemzése
	TE: Ismerteti az üzleti kommunikáció írásbeli formáit (üzleti levél, jelentés, jegyzőkönyv, feljegyzés, emlékeztető), a hallgatók gyakorlatot szereznek ezek elkészítésében.
	Előadás: Üzleti kommunikáció írásban II.
	Gyakorlat: Egyszerű irat készítése
22.	TE: Ismerteti az üzleti kommunikáció írásbeli formáit (nyugta, elismervény, meghatalmazás, számla), a hallgatók gyakorlatot szereznek ezek elkészítésében. Ismerteti az iratkezelés szereplőit, feladatait, folyamatait, az irattárazás legfontosabb elemeit, az iratok selejtezésének feltételeit.
	Előadás: Folyamat- és munkaszervezés
	Gyakorlat: Egy folyamat lépéseinek elemzése a tanult fogalmak mentén
	TE: Ismerteti a folyamatok típusait, a folyamatoptimalizálás és a folyamat-újratervezés alapjait, a munkaszervezés legfontosabb lépéseit, a munkakörök kialakításának, elemzésének és változtatásának módjait.
	Előadás: Projektmenedzsment alapok
	Gyakorlat: Egy saját projekt leírása a tanult fogalmak segítségével.
	TE: Ismerteti a projekt fogalmát, szereplőit, a projekt-menedzsment folyamatát
	Előadás: Új menedzsment paradigmák
	Gyakorlat: Személyes márkaépítés megfogalmazása
	TE: Ismerteti a legújabb tudományos eredményeket a menedzsment területén, ösztönzi a hallgatókat ezek önálló követésére, esetleges alkalmazására.
31.	Csoportdinamikai fogalmak áttekintése
	Gyakorlat: csapatépítő feladatok
	TE: Ismerteti a csoportmunka folyamatát, annak feltételeit. Befogadóvá teszi a hallgatót a csoportmunkára, segíti saját csoportszerepük megismerését.
	Empirikus kutatások a munkaszervezés témakörében I.
	Gyakorlat: A munkaerő-piac új trendjei munkáltatói oldalról
	TE: Ismerteti a legfrissebb munkaerő-piaci trendeket, segíti a hallgatókat az ezekhez történő alkalmazkodásban.
	Empirikus kutatások a munkaszervezés témakörében II.
	Gyakorlat: A munkaerő-piac újdonságai a munkavállalók oldaláról
	TE: Ismerteti a legfrissebb munkaerő-piaci trendeket, segíti a hallgatókat az ezekhez történő alkalmazkodásban.
	Előadás: Időgazdálkodás, vezetői időgazdálkodás
	Gyakorlat: Napirend készítése, értékelése
	TE: Ismerteti az időgazdálkodás fogalmát, segíti a helyes időmenedzselés kialakítását a befolyásoló tényezők bemutatása révén.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Projektmenedzsment		Kódja:	GT_FGML601-17	
		angolul:		Projectmanagement				
2025/26								
Felelős oktatási egység:				DE GTK Gazdálkodástudományi Intézet, Vállalatgazdaságtani és Vállalkozásfejlesztés Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		GY	4	magyar
Levelező	X	Féléves	5	Féléves	10			
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Nagy Adrián Szilárd	beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a projektmenedzsment alapjait, módszertanát és a legfontosabb projekt menedzsment folyamatokat (kezdeményezés, tervezés, végrehajtás, követés és felügyelet, zárás). A tantárgy keretében a hallgatók elsajátítják a pályázatok készítéséhez szükséges alapvető ismereteket.								
A kurzus elvégzése révén a hallgatók képesek lesznek arra, hogy:								
- a vállalkozás stratégiájával összhangban projekteket generáljanak, - kialakítsák annak struktúráját, - idő-, erőforrás- és költségterveit, - projektcsapatot hozzanak létre és irányítsák azt - megtanulják a projektet kontrollálni valamint az elért eredményeket ellenőrizni.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Alapvető projektmenedzsment ismeretekkel rendelkezik.								
Ismeri a fontosabb projektmenedzsment módszereket.								
Képesség:								
Képes egy vállalkozás stratégiájával összhangban projektet generálni.								
Képes kialakítani egy projekt struktúráját.								
Képes szakmai ismeretek szintetizálására.								
Attitűd:								
Projekt szemléletben tud gondolkodni.								
Érdeklődő és nyitott hozzáállású.								
Autonómia és felelősség:								
Korrekt és becsületes szakember, aki mindig a legjobb tudása szerint dönt.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A projektmenedzsment sajátosságai, alapfogalmai. A projekt ciklus és szervezet. Projektmenedzsment folyamatok. Projektintegráció menedzsment. Projektterjedelem. Projektütemezés. Projektköltség menedzsment. Projektemberierőforrás-menedzsment. Projektkommunikáció és beszerzőmenedzsment. Projektérített menedzsment. Nonprofit és civil szervezetek pályázati tevékenysége. Pályázatok készítése és menedzselése. Pályázatok értékelése és ellenőrzése.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Önálló esettanulmány kidolgozása és prezentálása								
Értékelés								
Gyakorlati jegy								
A gyakorlati jegybe 30-70% arányba beleszámít a kis csoportban elkészítendő és beadandó projektterv és a zárthelyi dolgozat eredménye								

Kötelező szakirodalom:

Eric Verzuh: Projektmenedzsment, HVG Kiadó, Budapest, 2006.

Project Management Institute: Projektmenedzsment útmutató, Akadémiai Kiadó, Budapest, 2013.

Ajánlott szakirodalom:

Görög Mihály: Projektvezetés, AULA Kiadó, Budapest, 2008.

Görög Mihály: A projektvezetés mestersége, AULA Kiadó, Budapest, 2007.

Görög Mihály: Általános projektmenedzsment, AULA Kiadó, Budapest, 2007.

Bontott tematika
Bevezető előadás, követelményrendszer ismertetése. Alapfogalmak
TE
Projektélelciklus és szervezet
TE
Projektmenedzsment folyamatok
TE
Projektintegráció menedzsment
TE
Projektterjedelem menedzsment
TE
Projektütemezés menedzsment
TE
Projektköltség menedzsment
TE
Projektemberierőforrás-menedzsment
TE
Projektkommunikáció és beszerzés-menedzsment
TE
Projekterintett menedzsment
TE
Nonprofit és civil szervezetek pályázati tevékenysége
TE
Pályázatok készítése és menedzselése
TE
Pályázatok értékelése és ellenőrzése
TE

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Regionális gazdaságtan		Kódja:	GT_FGML039-17	
		angolul:		Regional Economics				
gazdálkodási és menedzsment FOSZ								
Felelős oktatási egység:				Vidékfejlesztési és Regionális Gazdaságtani Tanszék				
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		G	3	magyar
Levelező	x	Féléves		Féléves				
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Godáné Dr. Sörös Anett		beosztása:
Tantárgy oktatásába bevont oktató				neve:				beosztása
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
tisztában legyenek a táj-régió fogalmával, a gazdaság általános törvényszerűségei térbeni érvényesülésével, a térben létező gazdaság mozgástörvényeivel mikro- és makroszinten. Ezenkívül a regionális fejlődés erőforrásainak átrendeződésének a területi folyamatokra gyakorolt hatását megismerjék. a tantárgy célja, hogy bemutassa az Európai Unió regionális politikájának intézményrendszerét, az intézmények és a támogatási politika működését, valamint hogy megismertesse a Strukturális alapokat és a Kohéziós Alapot, valamint a nemzeti fejlesztési terveket								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan.								
Képesség:								
- A tanult elméletek és módszerek alkalmazásával tényeket és alapvető összefüggéseket tár fel, rendszerez és elemez, önálló következtetéseket, kritikai észrevételeket fogalmaz meg, döntés-előkészítő javaslatokat készít, döntéseket hoz rutin- és részben ismeretlen - hazai, illetve nemzetközi - környezetben is..								
- Projektben, csoportos feladatmegoldásban vesz részt, a gyakorlati tudás, tapasztalatok megszerzését követően azokban vezetőként a tevékenységet vezeti, szervezi, értékeli, ellenőrzi.								
Attitűd:								
- A minőségi munkavégzés érdekében problémaérzékeny, proaktív magatartást tanúsít, projektben, csoportos feladatvégzés esetén konstruktív, együttműködő, kezdeményező.								
Autonómia és felelősség:								
- Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén.								
- Projektek, csoportmunkák, szervezeti egységek tagjaként a rá eső feladatokat önállóan, felelősséggel végzi.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
Regionális mikroökonómia								
Regionális makroökonómia								
A területi fejlődést meghatározó tényezők								
Területi egyenlőtlenségek								
Regionális politika								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
kooperatív oktatási módszerek, előadás, együttműködés, prezentáció, házi feladat								
Értékelés								
évközben az elkészített prezentáció leadása és védése (előadás) és zárthelyi dolgozat								
Kötelező szakirodalom:								

Káposzta József (2007): Regionális gazdaságtan. DE ATC AVK.
 Lengyel Imre-Rechnitzer János (2004): Regionális gazdaságtan. Dialóg Campus Kiadó. Budapest-Pécs

Ajánlott szakirodalom:

Kopátsy Sándor (2021): Új közgazdaságtan, Pallas Athéné Könyvkiadó Kft
 Európai Unió hivatalos honlapja: http://europa.eu/european-union/index_hu

Heti bontott tematika	
1.	Félévkezdés (követelmények, tartalom) A regionális tudomány tartalma és célja, táj, régió fogalmak A regionális gazdaságtan tárgya, regionális mikroökonómia alapkérdései Regionális makroökonómia, a tényezők szerepe a regionális gazdaságban A területi fejlődést meghatározó társadalmi tényezők A területi fejlődést meghatározó gazdasági tényezők A területi egyenlőtlenségek főbb összefüggései Az Európai Unió regionális politikája EUROPA 2020 Partnerségi megállapodás tartalma, Operatív Programok 2014-2020 Regionális politika 2014-2020 Regionális politika 2021-2027 TE: A hallgatók megismerik a tématerületet átfogóan befolyásoló folyamatokat, a szabályozás rendszerét, az alapvető szakkifejezéseket, a regionális tudomány meghatározó szereplőit és elméleteit.
3.	A hallgatói prezentációk előadása és értékelése TE: A hallgatók előadáskészsége fejlődik, egyéni kutatómunkájuk során képessé válnak adott témához kapcsolódó információs összegyűjtésére, elemzésére, értelmezésére.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Projektek pénzügyi tervezése		Kódja:	GT_FGML604-17		
		angolul:		-					
Felelős oktatási egység:				Számvitel és Pénzügy Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:				-			Kódja:	-	
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve	
		Előadás		Gyakorlat					
Nappali		Heti		Heti		gyakorlati jegy	3	magyar	
Levelező	X	Féléves		Féléves 10					
Tantárgyfelelős oktató				neve:		Dr. Kvanč József		beosztása:	docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók									
A tárgy kialakításánál a főbb szempont egyrészt az, hogy a hallgatók megismerkedjenek a vállalati és pénzügyi tervezés különböző szintjeinek gyakorlati kérdéseivel, a tervezési munka menetével és módszertanával.									
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul									
Tudás:									
Elsajátította a gazdaságtudomány, illetve a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek fogalmait, elméleteit, folyamatait és jellemzőit, ismeri a meghatározó gazdasági tényeket.									
Képesség:									
Nemzetközi, multikulturális környezetben is képes hatékony munkavégzésre.									
Attitűd:									
Nyitott és befogadó a gazdaságtudomány és gyakorlat új eredményei iránt.									
Autonómia és felelősség:									
Társadalmi és közéleti ügyekben kezdeményező, felelős magatartást tanúsít a munkatársak, beosztottak vonatkozásában.									
A kurzus rövid tartalma, témakörei									
A szemeszter során a hallgatók ismereteket szereznek a vezetői döntések előkészítésnek feladataival kapcsolatban, elsajátítanak különböző döntés-előkészítési módszereket. A szemeszter során az alábbi témakörök megismerésére kerül sor:									
1) Számviteli beszámoló, könyvvizetés ismeretek									
2) Számviteli beszámoló elemzése, összefüggéseinek ismertetése									
3) Cash-flow kimutatás értelmezése és jelentősége tervezése									
4) Alapvető pénzügyi ismeretek áttekintése (PV, NPV, IRR, PI)									
5) Projektek kezelése, előkészítése,									
6) A hazai és az EU projektek értelmezése főbb jellemzőinek a bemutatása									
7) A projektek számviteli elszámolásának a kezelése									
8) Egy önálló projekt elkészítése									
9) Projektek dokumentálása									
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek									
Az elméleti megalapozás után a gyakorlatokon elhangzottak, megoldott feladatok, elvégzett és kiosztott esettanulmányok.									
Értékelés									
A megszerzett ismeretek számonkérése írásban egy (1) zárthelyi dolgozat.									
Kötelező szakirodalom:									
Gyulai László: Kis- és középvállalkozások üzletfinanszírozása 2011. Saldo									
Ajánlott szakirodalom:									

Boda Gy.: A vállalati gazdálkodás és tervezés alapjai, BCE KTI, Budapest, 2006.
 Brealey R. A.- Myers S.C.: Modern vállalati pénzügyek, Panem, Budapest, 2006. (Ötödik rész-)
 Sebes, J. (2013): A kontrolling kiemelt kérdései, Kolor Optika.
 Zoltainé Paprika Z.: Döntéelmélet, Alinea Kiadó, Budapest, 2005.

Tematika	
1.	A félévi tantárgyi követelmények és feladatok ismertetése. TE* Megismeri a kurzus követelményeit.
3.	A pénzügyi tervezés alapjai és technikái. TE: Megismeri a tervezés alapjait.
5.	A rövid és hosszú távú pénzügyi tervezés 1. TE: Megkülönböztetik a rövid és hosszú távú tervezést.
7.	A rövid és hosszú távú pénzügyi tervezés 2. TE: Megkülönböztetik a rövid és hosszú távú tervezést.
9.	A pénzügyi tervezés módszerei, a hatékony tervezés. TE: Képes lesz hatékonyan tervezni.
11.	Az éves pénzügyi terv összeállítása 1. TE: Az eredmény tervezése, mérleg terv megismerése
13.	Az éves pénzügyi terv összeállítása 2. TE: Alkalmas lesz éves terv összeállítására.
15.	Az éves pénzügyi terv összeállítása 3. TE Alkalmas lesz éves terv összeállítására.
17.	A vállalati finanszírozás alapvető jellemzői 1. TE: Képes lesz megkülönböztetni a finanszírozási forrásokat
19.	A vállalati finanszírozás alapvető jellemzői 2. TE: Képes lesz megkülönböztetni a finanszírozási forrásokat
21.	A likviditási terv sajátosságai 1. TE: Megismeri a likviditási terv sajátosságait.
23.	A likviditási terv sajátosságai 2. TE: Megismeri a likviditási terv sajátosságait.
25.	A pénzügyi terv javítása. TE A meglévő tervet képes lesz finomítani, javítani.
27.	A vállalati tervezés és a kontrolling kapcsolata. TE A kontrollerek szempontjából megismeri a tervezés és a kontrolling kapcsolatát.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Környezetgazdaságtan		Kódja:	GT_FGML028-17	
		angolul:		Environmental Economics				
Felelős oktatási egység:				DE-GTK Ökonómia Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:				-		Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		kollokvium	3	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős				neve:	Bauerné Dr. Gáthy Andrea		beosztása:	egyetemi docens
Tantárgy oktatásába bevont oktatók				neve:			beosztása	
A kurzus célja, hogy a hallgató								
• megismerje a környezetgazdaságtan és ökológiai gazdaságtan alapvető fogalmait; • megismerje a környezetgazdaságtan és ökológiai gazdaságtan környezeti és globális ökológiai problémákra adott válaszait, eszközeit; • képes legyen különbséget tenni a környezeti, társadalmi és gazdasági közelítések között; • képes legyen a környezeti, társadalmi és gazdasági folyamatok kölcsönhatásainak feltárására; • képes legyen ezen kapcsolatokat példákkal illusztrálni.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
- Rendelkezik a gazdaságtudomány alapvető, átfogó fogalmainak, elméleteinek, tényeinek, nemzetgazdasági és nemzetközi összefüggéseinek ismeretével, a releváns gazdasági szereplőkre, funkciókra és folyamatokra vonatkozóan. - Elsajátította a gazdaság mikro és makro szerveződési szintjeinek alapvető elméleteit és jellemzőit, birtokában van az alapvető információ-gyűjtési, matematikai és statisztikai elemzési módszereknek.								
Képesség:								
- Követi és értelmezi a világgazdasági, nemzetközi üzleti folyamatokat, a gazdaságpolitika és a szakterület szerint releváns kapcsolódó szakpolitikák, jogszabályok változásait, azok hatásait, ezeket figyelembe veszi elemzései, javaslatai, döntései során.								
Attitűd:								
- Fogékony az új információk befogadására, az új szakmai ismeretekre és módszertanokra, nyitott az új, önálló és együttműködést igénylő feladatok, felelősségek vállalására. - Befogadó mások véleménye, az ágazati, regionális, nemzeti és európai értékek iránt (ide értve a társadalmi, szociális és ökológiai, fenntarthatósági szempontokat is).								
Autonómia és felelősség:								
- Felelősséggel részt vállal kereskedelmi és marketing szakmai nézetek kialakításában, indoklásában. - Felelősséget vállal a munkával és magatartásával kapcsolatos szakmai, jogi, etikai normák és szabályok betartása terén. - Előadásokat tart, vitavezetést önállóan végez. Önállóan és felelősséggel vesz részt a gazdálkodó szervezetben belüli és azon kívüli szakmai fórumok munkájában.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A hallgatók a félév elején megismerik a globális ökológiai problémákat, a környezeti problémákat, és azokat az új fogalmakat, melyeket ezen problémák hívtak életre (pl. nagy felgyorsulás, fordulópon, planetáris határok, eltartóképesség, körforgásos gazdaság, antropocén). Külön foglalkozunk a gazdasági növekedés és a környezeti minőség kapcsolatával. Bemutatásra kerülnek azok az alternatív indikátorok, amelyek a GDP hiányosságait hivatottak kiküszöbölni, s azok is amelyek az ökológiai gazdaságtanhoz kötődnek. A tananyag kitér a környezet monetáris értékelésének lehetőségeire, az externális hatások közgazdasági következményeire. Mindezek ismeretében tárgyaljuk a környezetpolitikai eszközöket (direkt és indirekt szabályozási eszközök; zöld adók, támogatások. A félév zárásaként a fenntartható fejlődés témakörével foglalkozunk.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Az előadások során konkrét gyakorlati problémák ismertetésén keresztül vezetjük be az általánosabb fogalmakat, modelleket. Az oktatás során építünk a hallgató mikro- és makroökonómiai tudására								
Értékelés								

A vizsga írásbeli. Az írásbeli vizsgán elért eredmény adja a kollokviumi jegyet az alábbiak szerint:

0 - 50% – elégtelen

51 % - 63% – elégséges

64% - 75% – közepes

76% - 86% – jó

87% - 100% – jeles

A hallgatónak lehetősége van házi dolgozat készítésére előre megadott és egyeztetett témából. A házi dolgozat minőségétől függően a vizsgán elért legalább elégséges érdemjegy egy jeggyel is javítható.

Kötelező szakirodalom:

Bartus Gábor – Szalai Ákos (2014): Környezet, jog, gazdaságtan: környezetpolitikai eszközök, környezetgazdaságtani modellek és joggazdaságtani magyarázatok. Budapest: Pázmány Press: PPKE JÁK, 2014, ISBN 978-963-308-205-8

Ajánlott szakirodalom:

Holczinger N. – Sárvári B. (2025): Fenntartható közgazdaságtan, Oktatói kézikönyv, Budapesti Metropolitan Egyetem, ISBN 978-615-5459-45-0

Kerekes Sándor (2007): A környezetgazdaságtan alapjai. Aula Kiadó, Budapest, ISBN: 978-963-9664-62-3

Szlávik János (2013): Fenntartható gazdálkodás. Wolters Kluwer – Complex Kiadó, Bp., 273 o. ISBN 978-963-9698-25-3

Pataki György – Takács-Sánta András (szerk.) (2004): Természet és gazdaság, Ökológiai gazdaságtan szöveggyűjtemény. Typotex Kiadó, Budapest, ISBN: 9789639548107

Részletes tematika

A környezetgazdaságtan tárgya

TE: a közgazdaságtan, környezetgazdaságtan és ökológiai gazdaságtan tárgya, módszerei és értékválasztása (1. fejezet)

Jóléti közgazdaságtan és piaci kudarcok

TE: a jóléti közgazdaságtan tételeinek megismerése, az externáliák részletes leírása, csoportosítása. (2-3. fejezet)

Piaci kudarcok kezelése: Pigou-i adó és Coase-tétel

TE: A piaci kudarcok kezelésének lehetőségeit ismerik meg a hallgatók, a megoldások két szélsőséges alapján keresztül. Ezek ismerete a gyakorlatban előforduló környezetpolitikai eszközök megértésének alapja. (3-4. fejezet)

Természeti erőforrások felhasználásának törvényszerűségei

TE: A megújuló és nem megújuló természeti erőforrások felhasználásának motivációi, optimális szintje, és ennek hatása az erőforrás állapotára. (10. fejezet)

A környezet monetáris értékelése

TE: teljes gazdasági érték; direkt és indirekt értékelési módszerek. A piacon nem mért érték kapcsolata az externáliákkal. (10. fejezet)

Környezetpolitikai eszközök

TE: a környezetpolitikai beavatkozások és az externáliák kapcsolatának ismertetése, a lehetséges eszközök rendszerezése (5. fejezet)

Adminisztratív szabályozás

TE: a magánjogi és a közvetlen szabályozás lehetőségeinek ismertetése (6-8. fejezet)

Gazdasági ösztönzők

TE: gazdasági eszközök ismertetése, hatásosságuk összehasonlítása a közvetlen szabályozással (9. fejezet)

A környezet-állapot mérése és a környezeti makromutatók

TE: a környezet-állapot mérés nehézségei, az alternatív mutatók megismerése, történeti vonatkozásai, a jelenleg legelterjedtebb makromutatók ismertetése. (11.1. fejezet)

A természeti erőforrások és a gazdasági növekedés

TE: a gazdasági növekedés és a környezetállapot kapcsolatának felfogása az elmúlt évtizedekben. Globális környezeti és gazdasági modellek. (11.2. fejezet).

Környezetvédelem és kereskedelem

TE: komparatív előnyök elvének felidézése, kereskedelem negatív környezeti hatásai, a kereskedelem környezeti egyenlegének tárgyilagos, kiegyensúlyozott ismerete. (11.3. fejezet)

Fenntartható fejlődés

TE: a fenntartható fejlődés fogalma, értelmezési módjai, problémái; az eltartóképesség és a gazdaság lehetséges kölcsönhatásai; tökeelméleti megközelítés

(12. fejezet)
Rendszerező áttekintés
TE: a félév során tanultak összegzése, szintézise.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:	Stratégiai menedzsment alapjai				Kódja:	GT_FGML504-17
		angolul:	Basics of Strategic Management					
2025/2026								
Felelős oktatási egység:			Debreceni Egyetem, Gazdálkodástudományi Intézet					
Kötelező előtanulmány neve:			-				Kódja:	-
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	2	magyar
Levelező	X	Féléves	10	Féléves	0			
Tantárgyfelelős oktató		neve:		Dr. Madai Hajnalka			beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja az,								
hogy a tananyagot abszolváló hallgatók tisztában legyenek a stratégiai menedzsment fő területeivel, a vállalati stratégiai tervezés módszerivel.								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
A hallgató olyan alapvető ismeretekre tesz szert, amelyek révén eligazodik a vállalati stratégia módszertanában, azokat megértve tudja a speciális eljárásokat a legmodernebb megközelítéseket elsajátítani. A kurzus előadásai három fő tématerület köré fókuszálódnak: 1. A stratégiai tervezés folyamata, speciális eljárásai, A stratégia bevezetése, a szervezés, a vezetés és a csapatépítés területei. 3. A stratégia bevezetésének és folyamatának ellenőrzése. A tantárgy révén a hallgató megismeri a stratégiai tervezés legújabb kutatási irányait, területeit, eredményeit is.								
Képesség:								
Legyen tisztában a vállalati küldetés és jövőkép fontosságával, az üzleti környezet és a vállalati belső értékelésnek, valamint a versenytársak elemzésének módszerivel.								
Tudja elhelyezni az elemzések alapján a vállalati stratégiai irányokat, a defenzív, az offenzív és az intenzív területekre a vállalaton belül.								
Értse a módszerek alkalmazási korlátait és lehetőségeit, azok előnyeit és hátrányait.								
Legyen képes ismereteit felhasználni az üzleti környezet elemzésére, a stratégiai irányok meghatározására, a lehetséges stratégiák megválasztására a stratégia bevezetésének és ellenőrzésének kérdésköreire.								
Tudja alkalmazni a gyakorlatban, a tantárgy tanulásakor megszerzett ismereteket.								
Attitűd:								
A tantárgy elősegíti, hogy a hallgató, megfelelő gazdálkodástudományi tudás, továbbá korszerű stratégiai szemlélet birtokában a végzés után az új szakmai információkat, kutatási eredményeket megfelelően értelmezni és értékelni tudja, továbbá alkalmas legyen gazdaságtudományi ismereteit gyarapítani. A hallgató ennek köszönhetően olyan gazdaságtudományi alapokkal bír, ami hozzásegíti ahhoz, hogy a szakmai feladatait hatékonyan végezze.								
Autonómia és felelősség:								
A kurzus hozzásegíti a hallgatót ahhoz, hogy munkájában innovatív, egyben befogadó és hatékony legyen, továbbá szakmai jövőépítéssel kapcsolatos kérdésekben megalapozottan és felelősséggel formáljon véleményt.								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kurzus szervesen épít F.R. David et al., Strategic Management Cases and Concepts című, 18-ik kiadást „megélt” 2024-es könyvére, amelyet több, mint 300 egyetemen használnak a tárgykörben. A témakörök szervesen épülnek egymásra, a stratégiai tervezés logikai folyamatában. A tervezés során kiemelt részek: stratégiai küldetés és jövőkép, stratégiai elemzések, stratégiai irányok meghatározásnak módszerei, hosszú távú stratégiai célok rögzítése, lehetséges stratégiák, döntés a legjobb stratégiáról. A tervezést követően a stratégia bevezetésének és ellenőrzésének kérdéskörei kerülnek megtárgyalásra. A témakörök mindegyike magyar példákkal, illetve esettanulmányokkal bővített.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadás, tervezési módszertan elméleti és gyakorlati megközelítése, esettanulmányok bemutatása.								
Értékelés								
A félév során vagy a vizsgaidőszakban az előadáson elhangzottak alapján 5 jegyes írásbeli teszt megírása.								

Kötelező szakirodalom:

1. Nábrádi A. (szerk), Bittner B., Madai H., Nagy A., Nábrádi A. (2025): A stratégiai tervezés gyakorlata, Debreceni Egyetem, kiadása folyamatban
2. Nábrádi A. (szerk), Bittner B., Madai H., Nagy A., Nábrádi A. (2018): A stratégiai tervezés gyakorlata, Debreceni Egyetem, ISBN: 9789634900535
2. Nábrádi A.-Pupos T. (szerk). A stratégiai és az üzleti tervezés gyakorlata. Szaktudás Kiadó Ház, Budapest, 2010.

Ajánlott szakirodalom:

Fred R. David, Forest R. David, Meredith David: Strategic management, Concepts and Cases. 17th Edition. Pearson Education Limited, 2020. ISBN: ISBN 10: 1-292-01689-2, ISBN 13: 978-1-292-01689-4

Bontott tematika
A stratégia fogalma, területei, a hagyományos és a stratégiai terv eltérése, a stratégia felépítése TE: A hallgató megismeri a hagyományos és a stratégiai tervezés közötti eltéréseket, a tervezés fázisainak bemutatásával ráhangolódik a témakör sajátosságaira.
Stratégiai elemzések, az üzleti küldetés a jövőkép megfogalmazása TE: A hallgatók tisztában lesznek az üzleti küldetés kialakításának menetével, az értékrend és elvárások mikéntjével, valamint a jövőkép kialakításának sajátosságaival.
A vállalkozás külső makro-környezetének elemzése, a PESTEL analízis TE: A politikai a gazdasági a szociokulturális és a technológiai tényezők vizsgálatának alapszabályait elsajátítva képesek lesznek a makro környezeti elemzésekre.
A vállalkozás külső mikro-környezetének elemzése, Porter féle öttényezős modell, Külső Faktor Értékelő Mátrix felállítása, értelmezése TE: A Porter f. 5 erő modell alkalmazásával a külső mikrokörnyezet elemzésének metodikáját sajátítják el, a KFÉM mátrix alkalmazásával a különböző elemek standardizálása történik és számszerűsíthetővé válik azok hatása a vállalkozásra.
A vállalkozás belső tényezőinek elemzése, erőforrás alapú megközelítés, kulcsfontosságú belső tényezők alapú megközelítés, értéklánc alapú megközelítés TE: A három eltérő módszerre épülő belső elemzés lehetővé teszi, hogy eltérő szektorális besorolású vállalkozások esetében is objektív vizsgálati eredmények születhessenek.
A Belső Faktor Értékelő Mátrix meghatározásának számításmenete TE: BFÉM mátrix alkalmazásával a különböző belső tényezők standardizálása történik és számszerűsíthetővé válik a javítandó területek egyébként heterogén befolyása.
Versenytárs elemzés, a Competitive Profile Matrix (versenyképességi mátrix) elemi felállítása, az eredmények sugárdiagramos elemzése TE: A versenytárs elemzés alapjául a Consumer Satisfaction Index, illetve az abból levont következtetések szolgálnak. Ezt követően lehet a CPM mátrix alkalmazásával objektív alapokra fektetni az összehasonlítást. A standardizálás módszerével kvantitatív számszerűsítések válnak valóvá.
Potenciális stratégiai irányok meghatározásának módszerei, elméleti alapjai. TE: A potenciális stratégiai irányok a vállalati divíziókban eltérőek lehetnek. Ezek, bár egy vállalatról esik szó, mégis alapvetően különbözhetnek egymástól, amikor is az erőforrás allokáció optimalizálásával a lehető legnagyobb eredmény elérése törekszünk.
Potenciális stratégiai irányok meghatározása, BCG Matrix, GE mátrix, McKinsey mátrix, GSM mátrix, SPACE mátrix, IE mátrix TE: A lehetséges stratégiai irányok meghatározására eltérő megközelítésű módszerek kerülnek bemutatásra, amelyekkel a szektorális eltérések feloldhatók, más-más alapokon nyugvó elemzésekkel a stratégiai irányvektor objektív alapokra helyezhető.
Hosszú távú stratégiai célkitűzések, offenzív stratégiák, integrációs stratégiák. TOWS, Porter f. generikus stratégiák TE: A hallgatók tisztában lesznek azzal, hogy mi a különbség a jövőkép és a hosszú távú stratégiai célkitűzések között. Megismerik a belső és a külső célkitűzések kapcsolatait. Az offenzív stratégiai irányok közül tisztában lesznek a

vertikális integráció és a horizontális integráció adta lehetőségekkel, korlátokkal.
Intenzív stratégiák, piacmélyítés-eladásösztönzés, piacfejlesztés, termékfejlesztés, kapcsolt és nem kapcsolt diverzifikációk TE: Az Ansoff f. megközelítés alkalmazásával a termék-piac kapcsolatok alapelemeivel ismerkednek meg a hallgatók. Az eladásösztönzés 16 módszerének, továbbá a piacfejlesztés és termékfejlesztés előnyeinek és veszélyeinek tisztázásával képesek lesznek elhelyezni a stratégiai eszközök tárházában az intenzív stratégiákat.
Defenzív stratégiák, korlátozás, reorganizáció, leválasztás, részbeni értékesítés, felszámolás, végelszámolás, előnyei, korlátai, hátrányai. A kvantitatív Stratégiai Tervező Mátrix (Quantitative Strategic Planning Matrix) felépítése, alkalmazási lehetőségei. TE: A stratégiai sőtés egyik kulcselem az, hogy mit ne tegyünk. Ha ez nem sikerült megtenni, akkor a leépítés, a visszafejlesztés szakaszait kell átgondoltan végrehajtani. A defenzív stratégiák ezekre a lehetőségekre mutatnak rá. A QSPM mátrix alkalmazásával objektívvá tehető az eltérő, de hasonló irányba mutató változatok közül a jobb megoldások kiválasztása.
A stratégia megvalósítása TE: A döntést követően a stratégia bevezetését kell egy logikai láncolatra felépítve megtervezni. Ebben szervezési, csapatépítési, ösztönzési kérdések kerülnek elsődlegesen hangsúlyozásra, felkeltve a figyelmet ezek szükségességére.
A stratégia megvalósulásának ellenőrzése TE: A külső és belső tényezőkben bekövetkező változások a stratégia folyamatos ellenőrzését, auditálását teszik szükségessé. A Gantt diagram alkalmazásával folyamatos visszacsatolást lehet megvalósítani, időben lehet módosításokat kezdeményezni a stratégia hosszú távú sikeressége érdekében.

*TE tanulási eredmények

A tantárgy neve:		magyarul:		Világgazdaságtan		Kódja:	GT_FGML025-17	
		angolul:		The World Economy				
Felelős oktatási egység:				Világgazdasági és Nemzetközi Kapcsolatok Intézet				
Kötelező előtanulmány neve:						Kódja:		
Típus		Óraszámok				Követelmény	Kredit	Oktatás nyelve
		Előadás		Gyakorlat				
Nappali		Heti		Heti		K	2	magyar
Levelező	x	Féléves	10	Féléves	5			
Tantárgyfelelős oktató			neve:		Dr. habil. Erdey László		beosztása:	egyetemi docens
A kurzus célja, hogy a hallgatók								
megismerjék a világgazdaság mint szerves rendszer mozgástörvényeit és a nemzetgazdasági cselekvés világgazdasági összefüggéseit								
Azoknak az előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul								
Tudás:								
ismeri a gazdálkodástudomány releváns nemzetközi összefüggéseit, a világgazdaság működésének legfontosabb kereteit								
Képesség:								
képes az alapvető világgazdasági folyamatok nyomon követésére és értelmezésére								
Attitűd:								
viselkedésében a nemzetközi nyitottság, a lojalitás és a társadalmi felelősségvállalás fontos szereppel bír								
Autonómia és felelősség:								
munkaköréhez és munkafeladatához kapcsolódóan önállóan követi a világgazdaság legfontosabb mozgásait								
A kurzus rövid tartalma, témakörei								
A kapitalizmus történelmi fejlődése. Népesedés, népesség. Erőforrások és a környezet. A mezőgazdaság szerepe a világgazdaságban. A feldolgozóipar szerepe a világgazdaságban. A szolgáltatások szerepe a világgazdaságban. Városok és városiasodás, közlekedés és kommunikáció. Közlekedés és kommunikáció. A fogyasztás a világgazdaságban. Nemzetközi kereskedelem és beruházás. A nemzetközi kereskedelem szerkezete. Fejlettség és alulfejlettség a világgazdaságban.								
Tervezett tanulási tevékenységek, tanítási módszerek								
Előadások és gyakorlatok a legfontosabb aktuális világgazdasági eseményekre kitérve								
Értékelés								
A vizsgaidőszakban írt vizsgadolgozattal. 0-50% elégtelen (1), 51-63% elégséges (2), 64-76% közepes (3), 77-88% jó (4), 89-100% jeles (5)								
Kötelező szakirodalom:								
Bost, F. – Carroué, L. – Colin, S. – Laporte, A. – Pihet, Ch. – Sanmartin, O. – Teurtrie, D. (2021): Világgazdasági körkép, Pallas Athéné, ISBN: 9789635730094								
Ajánlott szakirodalom:								
Rubenstein, James (2019): The Cultural Landscape: An Introduction to Human Geography, Global Edition, Pearson, ISBN-13: 978-1292162096								
Warf, Barney (2021): Human Geography – A Serious Introduction, 3 rd Edition, Cognella, ISBN: 978-1-5165-2902-5								
Stutz, Frederick P.—Warf, Barney (2014): The World Economy, Pearson New International Edition (6th). ISBN 13: 978-1-292-02119-5								

Heti bontott tematika	
1.	Bevezetés, a világgazdaságtan tárgyköre
	TE* A világgazdaságtan tárgykörének elhelyezése a gazdaságtudományokon belül
	A kapitalizmus történelmi fejlődése I.
	TE: A kapitalizmus történelmi elhelyezése, előzményei fejlődése
	A kapitalizmus történelmi fejlődése II.
	TE: a gyarmatosítás története, hatása napjaink világgazdaságára, az ipari forradalom és következményeinek máig tartó hatásai
	Népesedés, népesség
	TE: A világ népességmegoszlása, a népesség történelmi fejlődése, a demográfiai átmenet, migráció
	Erőforrások és környezet
	TE Ásványok és energiaforrások a világgazdaságban, fenntarthatóság
2.	A mezőgazdaság szerepe a világgazdaságban
	TE: A mezőgazdaság rendszerei, történelmi és földrajzi átalakulásai
	A feldolgozóipar szerepe a világgazdaságban
	TE: A feldolgozóipar fejlődése, földrajzi mozgásai, dezindusztrializáció, fordizmus és posztfordizmus, néhány fontosabb iparág esettanulmánya
	A szolgáltatások szerepe a világgazdaságban
	TE: A szolgáltatások szerepének növekedését indokló tényezők, a szolgáltatások munkaerőpiaca, főbb szolgáltatóágazatok esettanulmánya
	Városok és városiasodás
	TE: Urbanizáció, szuburbanizáció, exurbanizáció, a lakhatás szűrőmodellje, gettósodás, dzsentrifikáció, megavárosok
	Közlekedés és kommunikáció
	TE: a közlekedés és szállítás történelmi és földrajzi átalakulása, idő-tér és költség-tér konvergencia, a kommunikáció jelentősége napjaink globalizációjában
3.	A fogyasztás a világgazdaságban
	TE: fogyasztási modellek, a fogyasztási szokások átalakulása a világgazdaságban
	Nemzetközi kereskedelem és beruházás
	TE: a nemzetközi kereskedelem és beruházások legfontosabb alapfogalmai
	A nemzetközi kereskedelem szerkezete
	TE: a nemzetközi kereskedelem áru- és földrajzi szerkezetének átalakulása
	Fejlettség és alulfejlettség a világgazdaságban
	TE: a fejlődő világ sajátosságai, a legfontosabb fejlődési problémák és lehetséges válaszok

*TE tanulási eredmények